

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

NACRT

ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU

Banja Luka, novembar 2019. godine

ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se: ciljevi i principi visokog obrazovanja u Republici Srpskoj, nivoi i vrste visokog obrazovanja, osnivanje, organizacija i rad visokoškolskih ustanova, opšta načela u oblasti obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju, obrazovna, naučnoistraživačka i umjetnička djelatnost visokoškolskih ustanova, prava i obaveze akademskog osoblja i studenata, tijela u oblasti visokog obrazovanja, finansiranje visokoškolskih ustanova, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Djelatnost visokog obrazovanja

Član 2.

(1) Visoko obrazovanje je djelatnost od opšteg interesa za Republiku Srpsku (u daljem tekstu: Republika).

(2) Ovim zakonom uspostavljaju se principi i standardi djelatnosti visokog obrazovanja, u skladu sa strateškim ciljevima evropskog prostora visokog obrazovanja.

Ciljevi visokog obrazovanja

Član 3.

Ciljevi visokog obrazovanja su:

- 1) školovanje stručnog kadra u skladu sa potrebama tržišta rada,
- 2) razvoj i unapređivanje nauke i umjetničkog stvaralaštva,
- 3) očuvanje kulturnog identiteta,
- 4) stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj karijera visokoobrazovanih stručnjaka u Republici,
- 5) razvoj društva i privrede.

Principi visokog obrazovanja

Član 4.

Visoko obrazovanje zasniva se na sljedećim principima:

- 1) akademske slobode,
- 2) autonomija,
- 3) etičnost akademskog osoblja,
- 4) student je u centru učenja i podučavanja,
- 5) jedinstvo nastave i naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada i realizacije društveno korisnih projekata,

- 6) uvažavanje humanističkih i demokratskih vrijednosti evropskih i nacionalnih tradicija,
- 7) usklađivanje sa evropskim sistemom visokog obrazovanja,
- 8) razvoj sistema obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa Standardima i smjernicama za obezbjeđivanje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja (engl. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, u daljem tekstu: ESG standardi),
- 9) otvorenost prema javnosti i građanima,
- 10) interakcija sa društvenom zajednicom i obaveza visokoškolskih ustanova da razvijaju društvenu odgovornost,
- 11) usmjerenost ka višem stepenu finansijske samoodrživosti,
- 12) objektivne i transparentne procedure izbora, zapošljavanja i napredovanja nastavnog osoblja,
- 13) transfer znanja i zaštita intelektualne svojine,
- 14) podsticanje izvrsnosti u nauci i uporedivost sa međunarodnim kriterijumima kvaliteta,
- 15) podsticanje inovativnosti i preduzetništva s ciljem afirmacije konkurentnosti,
- 16) ravnopravnost visokoškolskih ustanova bez obzira na oblik svojine, odnosno na to ko je osnivač,
- 17) poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih vidova diskriminacije,
- 18) ravnopravnost polova,
- 19) podsticanje inkluzije ugroženih grupa.

Akaderske slobode

Član 5.

(1) Akademske osoblje ima slobodu naučnoistraživačkog rada i umjetničkog stvaralaštva, te slobodu izbora metoda interpretacije nastavnih sadržaja, a da se time ne izlaže opasnosti od gubitka statusa koji ima u visokoškolskoj ustanovi.

(2) Akademske slobode iz stava 1. ovog člana ne mogu se tumačiti, niti primjenjivati na način koji dovodi u pitanje poštovanje zakonom utvrđenih prava i obaveza za akademsko osoblje.

Autonomija

Član 6.

(1) Visokoškolske ustanove imaju autonomiju u nastavnom, naučnoistraživačkom i umjetničkom radu u okviru dobijene dozvole za rad.

(2) Visokoškolska ustanova, u skladu sa zakonom, ima pravo na:

- 1) slobodu istraživanja, umjetničkog stvaralaštva i prenošenja znanja,
- 2) izbor svojih akademskih, upravnih i rukovodnih tijela,
- 3) uređivanje svoje strukture i aktivnosti sopstvenim pravilima u skladu s ovim zakonom,
- 4) zapošljavanje nastavnog i drugog osoblja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast rada i ovim zakonom,
- 5) razvijanje, usvajanje i realizaciju studijskih programa, naučnoistraživačkih i umjetničkih projekata i utvrđivanje pravila studiranja,
- 6) dodjelu zvanja nastavnom i drugom osoblju u skladu sa ovlaštenjima iz ovog zakona,
- 7) samostalno ostvarivanje nastavne, istraživačke i umjetničke saradnje i djelatnosti sa drugim visokoškolskim ustanovama i drugim pravnim i fizičkim licima u Republici, Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i inostranstvu,
- 8) izbor organa u skladu sa statutima i drugim aktima,
- 9) finansijsku autonomiju u skladu sa ovim zakonom,

- 10) upravljanje imovinom u skladu sa zakonom,
- 11) upravljanje intelektualnom svojinom u procesima prenosa znanja.

Nepovredivost akademskog prostora

Član 7.

- (1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv.
- (2) Policijski službenici mogu ući u prostorije visokoškolske ustanove, bez dozvole nadležnog organa visokoškolske ustanove, na osnovu naloga suda.
- (3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, policijski službenici mogu ući u prostorije visokoškolske ustanove, bez dozvole nadležnog organa visokoškolske ustanove i bez naloga suda ako je to neophodno radi hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spasavanja ljudi i imovine.

Pravo na visoko obrazovanje

Član 8.

- (1) Pristup visokom obrazovanju imaju sva lica koja su završila četvorogodišnju srednju školu u Republici i BiH, kao i lica koja su završila odgovarajuću školu u inostranstvu.
- (2) Pristup visokom obrazovanju ne može biti ograničen direktno ili indirektno na osnovu: pola, rodnog identiteta, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, veze sa nekom nacionalnom zajednicom, imovine, broja godina ili nekog drugog statusa.
- (3) Za lice koje je školu završilo u inostranstvu nadležni organ sprovodi postupak priznavanja javne isprave o stečenom nivou obrazovanja.
- (4) Izuzetak od stava 3. ovog člana, za lice koje je završilo srednju školu u Republici Srbiji ne sprovodi se postupak priznavanja isprave o završenoj školi u stečenom nivou obrazovanja.
- (5) Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog i ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II

SAVJET ZA VISOKO OBRAZOVANJE REPUBLIKE SRPSKE

Savjet

Član 9.

- (1) Savjet za visoko obrazovanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Savjet) djeluje kao nezavisno akademsko i stručno tijelo.
- (2) Administrativno-tehničke poslove za Savjet obavlja Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (3) Rad i funkcionisanje Savjeta uređuje se Poslovníkom o radu Savjeta, u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (4) Poslovník o radu donosi Savjet dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja svojih članova.
- (5) Članovi Savjeta imaju pravo na mjesečnu naknadu za rad, čija visina se utvrđuje odlukom o imenovanju Savjeta.
- (6) Rad Savjeta se finansira iz budžeta Republike.

Imenovanje i razrješenje članova Savjeta

Član 10.

(1) Savjet ima 17 članova: po dva člana iz šest naučnih oblasti i jednog člana iz oblasti umjetnosti predstavnika istaknutih univerzitetskih nastavnika i četiri člana koji su predstavnici privrednog sektora.

(2) Izabrani predstavnici u zakonodavnoj vlasti, nosioci funkcija u izvršnoj vlasti, članovi rukovodećih organa političkih stranaka, rukovodioci u visokoškolskim ustanovama (rektor, dekan, direktor naučnoistraživačkog instituta, direktor visoke škole, član upravnog odbora visokoškolske ustanove) i naučnoistraživačkih instituta ne mogu biti članovi Savjeta.

(3) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) na prijedlog Ministarstva imenuje članove Savjeta.

(4) Prije davanja prijedloga iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo je obavezno da za izbor članova Savjeta zatraži prijedloge: naučnih organizacija, univerziteta, Akademije nauka i umjetnosti Republike Srpske, rektorske konferencije, Privredne komore i privrednih organizacija nosilaca tehnološkog razvoja.

(5) Prijedlog iz stava 4. ovog člana mora da sadrži biografiju kandidata i kratko obrazloženje prijedloga.

(6) Mandat članova Savjeta traje četiri godine sa mogućnošću jednog ponovnog izbora.

(7) Savjet bira predsjednika iz reda svojih članova.

(8) Vlada, na prijedlog Ministarstva, razrješava člana Savjeta i prije isteka vremena na koje je imenovan, ako:

- 1) sam zatraži razrješenje,
- 2) stupi na neku od dužnosti iz stava 2. ovog člana,
- 3) ne izvršava obaveze propisane ovim zakonom i Poslovnikom o radu Savjeta,
- 4) izgubi poslovnu sposobnost,
- 5) svojim postupcima povrijedi ugled dužnosti koju vrši,
- 6) se utvrdi da je koristio neetičke prakse u akademskoj karijeri u skladu sa ovim zakonom.

(9) Na poziv Savjeta u vezi sa pitanjima koja su od značaja za studente, učestvuju dva predstavnika studenata koje delegira Unija studenata Republike Srpske.

Način rada

Član 11.

(1) Rad Savjeta je javan.

(2) U radu Savjeta mogu da učestvuju, bez prava odlučivanja, predstavnici institucija, u skladu sa Poslovnikom o radu Savjeta.

(3) Savjet za potrebe svog rada može da formira posebna radna tijela u koja mogu biti uključeni i stručnjaci koji nisu članovi Savjeta.

(4) Savjet podnosi Vladi izvještaj o svom radu najmanje jednom godišnje.

Nadležnosti

Član 12.

U okviru svojih nadležnosti Savjet:

- 1) prati razvoj visokog obrazovanja u Republici i njegovu usklađenost sa evropskim i međunarodnim standardima,
- 2) predlaže donošenja mjera za razvoj i unapređivanje visokog obrazovanja,
- 3) daje preporuke Ministarstvu o upisnoj politici,

- 4) daje mišljenje o standardima za početnu akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa,
- 5) daje mišljenje o standardima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, vodeći računa o evropskim i međunarodnim standardima, te kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u BiH,
- 6) daje mišljenje o elaboratu o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove, odnosno o izvođenju novog studijskog programa,
- 7) predlaže ministru za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo (u daljem tekst: ministar) uslove za izbor u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i saradnička zvanja,
- 8) predlaže Vladi Mrežu visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Mreža visokoškolskih ustanova),
- 9) predlaže Ministarstvu modele finansiranja naučnoistraživačke djelatnosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja,
- 10) predlaže Ministarstvu proglašavanje naučnih centara izvrsnosti,
- 11) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

GLAVA III

VRSTE I NIVOI STUDIJA

Vrste studija

Član 13.

- (1) Djelatnost visokog obrazovanja ostvaruje se kroz akademske i strukovne studije.
- (2) Akademski studij osposobljava studente za obavljanje poslova u nauci, umjetnosti i visokom obrazovanju, u realnom i javnom sektoru, te za razvoj i primjenu naučnih, umjetničkih i stručnih dostignuća.
- (3) Strukovni studij pruža studentima odgovarajući nivo znanja i vještina koji omogućava obavljanje stručnih zanimanja i osposobljava ih za neposredno uključivanje u radni proces.
- (4) Vrsta studija definiše se i obrazlaže studijskim programom i opštim aktima visokoškolske ustanove.

Nivoi i vrste studija

Član 14.

- (1) Nivoi visokog obrazovanja su:
 - 1) prvi ciklus,
 - 2) drugi ciklus i
 - 3) treći ciklus.
- (2) Studije prvog i drugog ciklusa obrazovanja mogu biti akademske i strukovne.
- (3) Studije trećeg ciklusa su akademske studije.
- (4) Nivoi visokog obrazovanja iz stava 1. ovog člana su usklađeni sa Evropskim kvalifikacionim okvirom (engl. European Qualifications Framework – EQF).

Obim studija

Član 15.

- (1) Studije iz člana 13. ovog zakona izvode se u skladu sa Evropskim sistemom prenosa i akumulacije bodova (European Credit Transfer System, u daljem tekstu: ECTS).

(2) ECTS bodovi određuju se na osnovu prosječnog rada studenta neophodnog za sticanje predviđenih ishoda učenja, pri čemu jedan ECTS bod predstavlja, po pravilu, 30 sati ukupnog prosječnog angažovanja studenta.

(3) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažovanju studenta u okviru 40-časovne radne sedmice tokom jedne akademske godine.

(4) Visokoškolska ustanova opštim aktom propisuje kriterijume za određivanje ECTS bodova po predmetima koji je usklađen sa Vodičem za korištenje ECTS-a iz 2015. godine (ECTS User Guide 2015).

(5) Prenos ECTS bodova između različitih studijskih programa iste vrste studija vrši se na osnovu broja ECTS bodova i ishoda učenja.

Trajanje studija

Član 16.

(1) Jedan semestar studija vrednuje se sa najmanje 30 ECTS bodova u svakom ciklusu.

(2) Studije prvog ciklusa traju tri ili četiri godine i vrednuju se sa najmanje 180 ECTS bodova, odnosno najmanje 240 ECTS bodova, osim kratkog programa studija koji traje od jedne do dvije godine i vrednuje se sa najmanje 60 ECTS bodova do najmanje 120 ECTS bodova.

(3) Kratki program studija iz stava 2. ovog člana, kao dio studija prvog ciklusa, može se organizovati ukoliko pruža odgovarajuća znanja, vještine i kompetencije za oblast rada ili zanimanja, lični razvoj studenta ili dalje studije za završetak prvog ciklusa.

(4) Za kratki program studija iz stava 2. ovog člana visokoškolska ustanova izdaje sertifikat o završenom kratkom programu studija i stečenim kompetencijama.

(5) Studije drugog ciklusa izvode se nakon studija prvog ciklusa, traju jednu ili dvije godine i vrednuju se sa najmanje 60 ECTS bodova, odnosno najmanje 120 ECTS bodova i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom studija iznose najmanje 300 ECTS bodova.

(6) Izuzetak od st. 2. i 5. ovog člana su integrisane studije koje se izvode kao jedinstveni studijski program i obuhvata prvi i drugi ciklus studija i vrednuje se sa najmanje 300 ECTS bodova, odnosno integrisani studiji medicine i stomatologije koji se vrednuju sa najmanje 360 ECTS bodova.

(7) Studije trećeg ciklusa izvode se nakon studija drugog ciklusa, odnosno integrisanog studija, traju tri godine i vrednuju se sa najmanje 180 ECTS bodova.

Akadska godina

Član 17.

(1) Akadska godina počinje, po pravilu, 1. oktobra i traje godinu dana.

(2) Nastavni proces u jednoj akadskoj godini organizuje se u:

1) dva semestra, od kojih svaki traje, po pravilu, 15 sedmica ili

2) tri trimestra, od kojih svaki traje, po pravilu, 10 sedmica.

Način izvođenja studija

Član 18.

(1) Visoko obrazovanje može se sticati redovno ili vanredno, u skladu sa studijskim programom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova u strukturi studijskog programa propisuje oblike i načine izvođenja nastave za redovni i vanredni studij.

(3) Način izvođenja vanrednog studija uređuje se statutom visokoškolske ustanove, uz obavezu sticanja ECTS bodova, kao i na redovnom studiju.

(4) Pojedini oblici nastave mogu se organizovati učenjem na daljinu, ali se ispiti moraju održavati u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno odjeljenju van sjedišta navedenom u dozvoli za rad.

(5) Uslovi i načini ostvarivanja učenja na daljinu uređuju se standardima za početnu akreditaciju i opštim aktom visokoškolske ustanove.

Nastavni proces

Član 19.

(1) Visokoškolska ustanova dužna je da organizuje nastavni proces za sve studente koji stižu visoko obrazovanje na način propisan članom 18. ovog zakona.

(2) Visokoškolska ustanova dužna je da obezbijedi javno dostupnim informacije o:

- 1) načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, predavanja i vježbi,
- 2) ciljevima, metodama i sadržajima nastave,
- 3) metodama, kriterijumima i mjerilima ispitivanja,
- 4) načinu obezbjeđivanja javnosti na ispitu,
- 5) načinu ostvarivanja uvida u rezultate ispita i provjera znanja,
- 6) ostalim pitanjima od značaja za studente.

(3) Dostupnost informacija iz st. 1. i 2. ovog člana visokoškolska ustanova uređuje opštim aktima.

(4) Nastavnici i saradnici izvode predavanja i vježbe i druge oblike nastave na jednom od službenih jezika Republike po vlastitom izboru.

(5) Studenti polažu ispite na jednom od službenih jezika Republike po vlastitom izboru.

(6) Nastava ili dio nastave može se izvoditi i na jednom od stranih jezika, ukoliko je definisano studijskim programom.

(7) Dio nastave može se izvoditi u ustanovama i organizacijama koje su nastavne baze visokoškolskih ustanova, u skladu sa studijskim programom i zakonom.

(8) Nastavna baza javne visokoškolske ustanove iz oblasti zdravlja i zaštite zdravlja koristi se za izvođenje nastavnog procesa samo za potrebe te visokoškolske ustanove.

Nastavni plan i program

Član 20.

(1) Nastavnim planom i programom studija utvrđuje se:

- 1) obim studija,
- 2) nastavni predmeti, njihov sadržaj i raspored po godinama i semestrima,
- 3) broj časova za razne oblike nastave.

(2) Nastavni predmeti mogu biti obavezni, izborni i fakultativni, a to se utvrđuje studijskim programom.

(3) Nastavni predmeti, po pravilu, izvode se u toku jednog semestra ili jednog trimestra, a najduže u toku dva semestra ili tri trimestra.

(4) Nastavnim planom studija prvog i drugog ciklusa utvrđuje se najmanje 20, a najviše 25 časova nastave sedmično.

(5) Izuzetak od stava 4. ovog člana predstavljaju studijski programi za čiju realizaciju je potrebno nastavnim planom studija prvog i drugog ciklusa utvrditi veći broj časova nastave sedmično.

(6) Nastavni plan studija objavljuje se prije početka nastave za narednu akademsku godinu na način da bude dostupan javnosti.

Studijski program – opšte odredbe

Član 21.

(1) Studijski program je sveobuhvatan i sistematičan pristup za pružanje akademskog i strukovnog obrazovanja s ciljem pripreme studenata za nastavak obrazovanja ili uspješnu karijeru.

(2) Studijski programi treba da budu usklađeni sa strateškim ciljevima u oblasti visokog obrazovanja i potrebama tržišta rada.

(3) Studijski program donosi se po proceduri i na način utvrđen statutom i opštim aktom visokoškolske ustanove, a u skladu sa ESG standardima za akreditaciju.

(4) U skladu sa ESG standardima, visokoškolska ustanova je pri izradi studijskih programa dužna uključiti predstavnike studenata i tržišta rada.

Studijski program prvog i drugog ciklusa

Član 22.

Studijskim programom prvog i drugog ciklusa utvrđuju se:

- 1) naziv i ciljevi studijskog programa,
- 2) oblast obrazovanja kojoj pripada studijski program,
- 3) vrsta i nivo studija,
- 4) obim studija,
- 5) ishodi učenja,
- 6) strukovno, odnosno akademsko zvanje,
- 7) uslovi za upis na studijski program za studente iz Republike i BiH, odnosno inostranstva,
- 8) lista obaveznih i izbornih predmeta sa okvirnim sadržajem,
- 9) popis literature za studij,
- 10) način izvođenja studija i polaganja ispita za sve oblike sticanja visokog obrazovanja,
- 11) mjesta izvođenja nastave,
- 12) potrebno vrijeme za izvođenje pojedinih oblika studija,
- 13) predviđeni broj časova za pojedine predmete i njihov raspored po godinama,
- 14) bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ESTS bodovima,
- 15) bodovna vrijednost završnog rada iskazana u skladu sa ESTS bodovima,
- 16) uslovi upisa studenta u sljedeći semestar ili trimestar, odnosno sljedeću godinu studija, te preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta,
- 17) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa,
- 18) mogućnost izvođenja nastave na stranim jezicima,
- 19) uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa,
- 20) ostala pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

Studijski program trećeg ciklusa

Član 23.

Studijskim programom trećeg ciklusa utvrđuju se:

- 1) naziv i ciljevi studijskog programa,
- 2) naučna oblast kojoj pripada studijski program,
- 3) naučno zvanje,
- 4) uslovi za upis na studijski program za studente iz Republike i BiH, odnosno inostranstva,
- 5) lista obaveznih i izbornih predmeta sa okvirnim sadržajem,
- 6) literatura,
- 7) način izvođenja studija i polaganja ispita,

- 8) trajanje i potrebno vrijeme za izvođenje studija,
- 9) predviđeni broj časova za pojedine predmete i njihov raspored po godinama,
- 10) bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ESTS bodovima,
- 11) bodovna vrijednost objavljenih naučnih radova, prezentacije naučnih rezultata i disertacije iskazana u ESTS bodovima,
- 12) uslovi upisa studenta u sljedeći semestar ili trimestar, odnosno sljedeću godinu studija, te preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta,
- 13) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa,
- 14) mogućnost izvođenja nastave na stranim jezicima,
- 15) uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa,
- 16) ostala pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

Studijski program – prilagodljivost i praćenje

Član 24.

(1) Studijski programi koje nudi visokoškolska ustanova obavezno moraju biti prilagodljivi tako da omogućavaju ulazak i izlazak u odgovarajućim fazama studija, na način da se zaviso od napretka koji je student ostvario dodjeljuju ESTS bodovi.

(2) Realizaciju studijskog programa prati naučno-nastavno vijeće i umjetničko-nastavno vijeće članice univerziteta, odnosno senat visoke škole i daje prijedlog za njihovu izmjenu i dopunu.

Studijski programi – obaveze u završnoj godini

Član 25.

(1) Studijskim programom prvog ciklusa može biti predviđena izrada završnog rada.

(2) Studijski program drugog ciklusa i integrisani studijski program sadrže, po pravilu, obavezu izrade završnog rada.

(3) Studijski program trećeg ciklusa sadrži obavezu izrade doktorske disertacije.

(4) Broj ESTS bodova kojima se iskazuje završni rad i doktorska disertacija računaju se u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.

(5) Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada i doktorske disertacije uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Studijski program – izmjene i dopune

Član 26.

(1) Izmjene studijskog programa, promjena oblika i načina izvođenja nastave vrše se po postupku utvrđenom za njegovo donošenje.

(2) Izmjene i dopune studijskog programa za koji je visokoškolska ustanova dobila dozvolu za rad, a koje vrši radi njegovog usklađivanja sa organizacijom rada i dostignućima nauke i umjetnosti u skladu sa propisanim standardima za akreditaciju studijskih programa, ne smatraju se novim studijskim programom.

(3) Izmjene i dopune studijskog programa iz stava 2. ovog člana ne mogu uključivati izmjenu: oblasti obrazovanja kojoj pripada studijski program, naziv studijskog programa, niti zvanje koje se stiče njegovim završetkom.

(4) O izmjeni, odnosno dopuni studijskog programa visokoškolska ustanova obavještava Ministarstvo u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o izmjeni, odnosno dopuni studijskog programa.

Zajednički studij

Član 27.

(1) Visokoškolska ustanova može sa drugom akreditovanom visokoškolskom ustanovom u zemlji i inostranstvu uspostaviti zajednički studij, na osnovu zajednički utvrđenog studijskog programa i opšteg akta visokoškolske ustanove.

(2) Zajednički studij je zajednički studijski program koji organizuju i izvode dvije ili više akreditovanih domaćih ili inostranih visokoškolskih ustanova.

(3) Studijski program iz stava 1. ovog člana koji izvode visokoškolske ustanove iz Republike, odnosno BiH mora proći postupak početne akreditacije i akreditacije.

(4) Studijski program iz stava 1. ovog člana koji izvode domaće i inostrane visokoškolske ustanove mora biti akreditovan u skladu sa propisima iz oblasti obezbjeđenja kvaliteta u zemlji u kojoj se izvodi i u zemlji u kojoj je sjedište, odnosno odjeljenje van sjedišta visokoškolske ustanove koja izvodi studijski program.

(5) Uspostavljanje, izvođenje, završetak zajedničkog studija i izdavanje zajedničke diplome uređuje se ugovorom između visokoškolskih ustanova koje ga izvode, a u skladu sa odredbama zakona.

Multidisciplinarni ili interdisciplinarni studij

Član 28.

(1) Multidisciplinarni ili interdisciplinarni studij je studij koji mogu organizovati jedna ili više visokoškolskih ustanova.

(2) Organizovanje studija iz stava 1. ovog člana propisuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Sticanje zvanja

Član 29.

(1) Završetkom studija prvog, drugog, integrisanog ili trećeg ciklusa lice stiče strukovno, akademsko ili naučno zvanje u određenoj oblasti, zavisno od vrste i nivoa završenog studijskog programa.

(2) Zvanje koje stiče lice iz stava 1. ovog člana uređuje se propisima kojima je uređena oblast zvanja.

GLAVA IV

VISOKOŠKOLSKKE USTANOVE

Visokoškolska ustanova

Član 30.

(1) Djelatnost visokog obrazovanja obavlja visokoškolska ustanova:

- 1) univerzitet i
- 2) visoka škola.

(2) Visokoškolska ustanova je neprofitna organizacija i obavlja svoju djelatnost kao javnu službu u skladu sa propisom kojim se uređuje sistem javnih službi, a dobit koju ostvaruje obavljanjem djelatnosti visokog obrazovanja koriste isključivo za razvoj i unapređenje vlastite djelatnosti visokog obrazovanja.

(3) Visokoškolska ustanova ima svojstvo pravnog lica.

Univerzitet/visoka škola

Član 31.

- (1) Univerzitet je visokoškolska ustanova koja:
 - 1) objedinjuje obrazovni i naučnoistraživački, stručni, odnosno umjetnički rad, te projekte od značaja za društvenu zajednicu kao tri komponente jedinstvenog procesa visokog obrazovanja,
 - 2) realizuje najmanje deset različitih akademskih studijskih programa iz najmanje četiri oblasti obrazovanja i
 - 3) izvodi akademske studije sva tri ciklusa.
- (2) Univerzitet može izvoditi i strukovne studije prvog i drugog ciklusa.
- (3) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja:
 - 1) objedinjuje obrazovni, naučnoistraživački i stručni, odnosno umjetnički rad, te projekte od značaja za poslovnu zajednicu kao komponente jedinstvenog procesa visokog obrazovanja,
 - 2) realizuje najmanje tri studijska programa iz najmanje jedne oblasti obrazovanja i
 - 3) izvodi strukovne i/ili akademske studije prvog ciklusa.
- (4) Oblasti obrazovanja i niži nivoi klasifikacije obrazovanja utvrđuju se Pravilnikom o oblastima obrazovanja, u skladu sa međunarodnom standardnom klasifikacijom obrazovanja.
- (5) Pravilnik iz stava 4. ovog člana donosi ministar.

Djelatnosti visokoškolske ustanove

Član 32.

- (1) U okviru djelatnosti visokog obrazovanja visokoškolske ustanove obavljaju naučnoistraživačku, umjetničku, ekspertsko-konsultantsku i izdavačku djelatnost, a mogu obavljati i druge poslove kojima se komercijalizuju rezultati naučnog, umjetničkog rada i istraživačkog rada, pod uslovom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave i naučnog, umjetničkog, odnosno stručnog rada.
- (2) U cilju komercijalizacije naučnih rezultata, umjetničkog stvaralaštva i pronalazaka, visokoškolske ustanove mogu biti osnivači privrednih društava.
- (3) Visokoškolska ustanova u okviru svoje djelatnosti može realizovati programe cjeloživotnog obrazovanja iz oblasti obrazovanja iz kojih izvodi studijske programe, a koji se ne smatraju visokim obrazovanjem u smislu ovog zakona.
- (4) Programi cjeloživotnog obrazovanja sastavni su dio unutrašnjeg sistema obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta visokoškolske ustanove.
- (5) Uslovi i postupak realizacije programa cjeloživotnog obrazovanja uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Mreža visokoškolskih ustanova i studijskih programa Republike Srpske

Član 33.

- (1) Vlada, na prijedlog Savjeta, donosi odluku o Mreži visokoškolskih ustanova.
- (2) Mreža visokoškolskih ustanova sadrži podatke o postojećem stanju, o potrebi za osnivanjem novih visokoškolskih ustanova i izvođenjem studijskih programa.
- (3) Mreža visokoškolskih ustanova utvrđuje se za period od dvije godine.

Osnivači visokoškolskih ustanova

Član 34.

- (1) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.
- (2) Osnivač javne visokoškolske ustanove je Narodna skupština Republike Srpske (u daljem tekstu: Narodna skupština) u ime Republike.
- (3) Osnivač privatnog univerziteta može biti domaća visokoškolska ustanova, ili strano pravno lice zajedno sa domaćom visokoškolskom ustanovom, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast javnih službi.
- (4) Visokoškolska ustanova iz stava 3. ovog člana mora imati prethodno izvedenu najmanje jednu generaciju studenata iz najmanje sedam različitih studijskih programa i najmanje četiri oblasti obrazovanja, te međunarodno priznate rezultate u naučnoistraživačkom radu.
- (5) Osnivač privatne visoke škole može biti domaće pravno ili fizičko lice, kao i strano pravno ili fizičko lice zajedno sa domaćom visokoškolskom ustanovom, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast javnih službi.
- (6) Osnivač privatne visoke škole ne može biti fizičko lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora, ili je protiv njega pokrenut krivični postupak za djela učinjena protiv službene dužnosti, polnog integriteta, zlostavljanja djeteta, polnog i drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem, kao ni lice koje je prekršilo kodeks profesionalne čestitosti u skladu sa ovim zakonom.
- (7) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač.

Zahtjev za izdavanja dozvole za rad

Član 35.

- (1) Visokoškolska ustanova podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje dozvole za rad.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova dostavlja:
 - 1) osnivački akt,
 - 2) izvod iz sudskog registra,
 - 3) dokaze o ispunjenosti standarda za početnu akreditaciju,
 - 4) elaborat koji sadrži studiju o opravdanosti osnivanja i izvođenja studijskih programa koje visokoškolska ustanova želi izvoditi, u skladu sa odlukom o Mreži visokoškolskih ustanova iz člana 33. ovog zakona i strateškim dokumentima u oblasti visokog obrazovanja,
 - 5) dokaz o uplaćenju taksi za vođenje postupka, u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.
- (3) Visokoškolska ustanova za čije osnivanje i rad se ne obezbjeđuju sredstva iz budžeta Republike, uz zahtjev iz stava 2. ovog člana, dostavlja i bankarsku garanciju u iznosu od 50% školarine po svakom studentu i sporazum sa drugom akreditovanom visokoškolskom ustanovom o obezbjeđenju završetka studija za studente u slučaju prestanka rada.
- (4) Prije isteka roka važenja bankarske garancije iz stava 3. ovog člana, visokoškolska ustanova dužna je dostaviti Ministarstvu novu bankarsku garanciju.

Elaborat

Član 36.

- (1) Ministarstvo pribavlja mišljenje Savjeta o elaboratu iz člana 35. stav 2. tačka 4) ovog zakona.
- (2) Ukoliko je mišljenje Savjeta o elaboratu negativno, ministar rješenjem odbija zahtjev visokoškolske ustanove za izdavanje dozvole za rad.

(3) Rješenje ministra iz stava 2. ovog člana je konačno, a protiv rješenja se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(4) Uredan zahtjev sa dokumentacijom i pozitivnim mišljenjem Savjeta o elaboratu Ministarstvo dostavlja Agenciji, radi sprovođenja postupka vanjskog vrednovanja u svrhu početne akreditacije.

Sprovođenje postupka početne akreditacije

Član 37.

(1) Postupak vanjskog vrednovanja u svrhu početne akreditacije sprovodi se u odnosu na standarde za početnu akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast obezbjeđenja kvaliteta.

(2) Standarde iz stava 1. ovog člana donosi Agencija za visoko obrazovanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija), u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast obezbjeđenja kvaliteta.

(3) Nakon sprovedenog postupka iz stava 1. ovog člana, Agencija sačinjava izvještaj sa preporukom za izdavanje dozvole za rad ili za odbijanje zahtjeva visokoškolske ustanove za izdavanje dozvole za rad.

Izdavanje dozvole za rad

Član 38.

(1) Na osnovu izvještaja sa preporukom za izdavanje dozvole za rad iz člana 37. stav 2. ovog zakona, ministar izdaje dozvolu za rad visokoškolskoj ustanovi.

(2) Na osnovu izvještaja sa preporukom za odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvole za rad iz člana 37. stav 2. ovog zakona, ministar rješenjem odbija zahtjev za izdavanje dozvole za rad.

(3) Dozvola za rad visokoškolske ustanove iz stava 1. i rješenje iz stava 2. ovog člana konačni su, a protiv dozvole i rješenja može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Registar

Član 39.

(1) Na osnovu dozvole za rad, visokoškolska ustanova se upisuje u Registar visokoškolskih ustanova (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

(2) Visokoškolska ustanova može početi da radi i obavlja djelatnost visokog obrazovanja nakon upisa u Registar iz stava 1. ovog člana.

(3) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i postupku upisa u Registar iz stava 1. ovog člana.

Akreditacija

Član 40.

(1) Visokoškolska ustanova kojoj je izdata dozvola za rad dužna je da podnese zahtjev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskog programa najkasnije dvije godine od konačnosti dozvole za rad.

(2) Postupci akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa sprovode se u odnosu na standarde za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast obezbjeđenja kvaliteta.

(3) Standarde iz stava 2. ovog člana donosi Agencija, u skladu sa ovim zakonom, zakonom koji uređuje oblast obezbjeđenja kvaliteta, kriterijumima za akreditaciju

visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH, te evropskim i međunarodnim standardima.

(4) Javne isprave mogu izdavati samo akreditovane visokoškolske ustanove.

(5) Javne isprave iz stava 3. ovog člana su:

- 1) diploma,
- 2) dodatak diplomi,
- 3) uvjerenje o stečenom zvanju,
- 4) uvjerenje o ekvivalenciji ranije stečenog zvanja sa novim zvanjem.

Osnivanje članice univerziteta i izdavanje dozvole za izvođenje studijskog programa

Član 41.

Organizovanje novog organizacionog dijela, odnosno članice akreditovanog univerziteta (u daljem tekstu: članica univerziteta), odjeljenja van sjedišta akreditovane visokoškolske ustanove, te izdavanja dozvole za izvođenje novog studijskog programa na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi obavlja se na način i po postupku propisanom za osnivanje visokoškolskih ustanova.

Statusne promjene visokoškolske ustanove

Član 42.

(1) Visokoškolska ustanova može vršiti promjenu naziva, sjedišta i statusne promjene, u skladu sa zakonom.

(2) Za visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika odluku o promjeni iz stava 1. ovog člana donosi Vlada.

(3) U postupku donošenja odluke iz stava 2. ovog člana, pribavlja se mišljenje organa upravljanja svih visokoškolskih ustanova na koje se promjena odnosi i mišljenje Savjeta.

(4) U slučaju promjene iz stava 1. ovog člana sprovodi se postupak za izdavanje nove dozvole za rad.

Prestanak rada visokoškolske ustanove

Član 43.

Visokoškolska ustanova prestaje da radi u slučaju kada:

- 1) Osnivač donese odluku o prestanku rada,
- 2) nadležni organ utvrdi nepravilnosti, uključujući nezakonito izdavanje javnih isprava i/ili izvođenje studijskog programa bez dozvole,
- 3) se toj ustanovi oduzme dozvola za rad u postupku nadzora u skladu sa ovim zakonom,
- 4) se pravosnažnom odlukom suda utvrdi neosnovanost upisa u sudski registar,
- 5) dobije pravosnažno rješenje kojim se odbija zahtjev za akreditaciju,
- 6) joj istekne akreditacija, a nije podnijela novi zahtjev za akreditaciju do isteka roka važenja akreditacije,
- 7) se ta ustanova prestane baviti djelatnošću visokog obrazovanja kao osnovnom djelatnošću,
- 8) nastupe drugi slučajevi određeni ovim zakonom ili aktom o osnivanju visokoškolske ustanove.

Odgovornost osnivača u slučaju prestanka rada

Član 44.

U slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove, odgovornost osnivača je da osigura, u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast arhivske građe, trajno čuvanje:

- 1) evidencije u skladu sa ovim zakonom,
- 2) studijskih programa,
- 3) arhiva,
- 4) druge dokumentacije.

Statut visokoškolske ustanove

Član 45.

(1) Statut je osnovni akt visokoškolske ustanove kojim se uređuje:

- 1) organizacija visokoškolske ustanove,
- 2) organi, tijela i način njihovog rada,
- 3) organizacija i nadležnost članica univerziteta,
- 4) upravljanje i rukovođenje visokoškolskom ustanovom,
- 5) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove,
- 6) studijski programi,
- 7) organizacija i obavljanje naučnoistraživačkog, stručnog i umjetničkog rada,
- 8) način ostvarivanja prava i obaveza nastavnog i administrativnog osoblja, te studenata,
- 9) organizovanje nastavnog i administrativnog osoblja i studenata,
- 10) način ostvarivanja prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom,
- 11) akademska i finansijska ovlašćenja i odgovornosti članica univerziteta,
- 12) obaveze visokoškolske ustanove prema osnivaču,
- 13) evidencije,
- 14) druga pitanja u skladu sa ovim zakonom.

(2) Statut visokoškolske ustanove sadrži i odredbe koje:

- 1) osiguravaju osoblju i studentima visokoškolske ustanove slobodu govora, organizovanja i okupljanja u skladu sa zakonom,
- 2) štite osoblje i studente visokoškolske ustanove od diskriminacije prema bilo kojem osnovu, kao što je: pol, rasa, seksualna orijentacija, rodni identitet, bračni status, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost sa nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status,
- 3) osiguravaju slobodu akademskom osoblju i studentima da, u skladu sa ovim zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i da nude nove ideje i mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju,
- 4) pružaju pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču nastavnog i administrativnog osoblja i studenata.

Statut

Član 46.

(1) Statut visokoškolske ustanove donosi senat, uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora i saglasnost Ministarstva.

(2) Visokoškolska ustanova dostavlja prijedlog statuta Ministarstvu, radi dobijanja saglasnosti.

(3) Ako Ministarstvo utvrdi da prijedlog statuta nije u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, obavještava visokoškolsku ustanovu i poziva je da u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene neusklađenosti.

(4) Saglasnost na prijedlog statuta visokoškolske ustanove daje Ministarstvo u ime Vlade u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva za saglasnost.

(5) Izmjena statuta visokoškolske ustanove vrši se na način i u postupku propisanom za donošenje statuta.

GLAVA V

ORGANIZACIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Članice univerziteta

Član 47.

(1) Članice univerziteta su:

- 1) fakulteti,
- 2) umjetničke akademije i
- 3) naučnoistraživački instituti.

(2) Članice univerziteta nemaju status pravnog lica.

(3) Članice univerziteta imaju statut koji je usklađen sa statutom univerziteta i kojim se uređuje njihova organizacija.

Osnivanje drugih tijela i raspodjela dobiti

Član 48.

(1) Visokoškolska ustanova može osnovati: naučne institute, inovacione centre, centre izvrsnosti, centre za transfer tehnologija, poslovno-tehnološke inkubatore, naučnotehnološke parkove i druge organizacione oblike za obavljanje inovacione djelatnosti i komercijalizaciju rezultata istraživanja, u skladu sa zakonom.

(2) U raspodjeli dobiti koje je ostvarena na osnovu inovacija, izuma, tehničkih unapređenja i drugih vidova stvaralaštva može učestvovati i akademsko osoblje koje ih je realizovalo, a to se utvrđuje odlukom upravnog odbora visokoškolske ustanove.

Organi visokoškolske ustanove

Član 49.

(1) Organi univerziteta su:

- 1) upravni odbor,
- 2) senat i
- 3) rektor.

(2) Organi visoke škole su:

- 1) upravni odbor,
- 2) senat i
- 3) direktor.

(3) Organi članica univerziteta su:

- 1) naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće i naučno vijeće i
- 2) dekan, odnosno direktor naučnoistraživačkog instituta.

(4) Visokoškolska ustanova može formirati tijela, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Upravni odbor

Član 50.

- (1) Upravni odbor je organ upravljanja visokoškolske ustanove.
- (2) Upravni odbor javnog univerziteta ima 11 članova i čine ga četiri predstavnika akademskog osoblja, jedan predstavnik administrativnog osoblja, jedan predstavnik studenata, dva predstavnika privrednika i tri predstavnika osnivača.
- (3) Upravni odbor javne visoke škole i privatne visokoškolske ustanove ima najmanje sedam, a najviše 11 članova i čine ga predstavnici akademskog i administrativnog osoblja, studenata, privrede i osnivača.
- (4) Članove upravnog odbora koji su predstavnici akademskog i administrativnog osoblja bira i imenuje senat visokoškolske ustanove u postupku javne konkurencije, po proceduri utvrđenoj statutom visokoškolske ustanove.
- (5) Članove upravnog odbora koji su predstavnici osnivača za javne visokoškolske ustanove imenuje Vlada.
- (6) Članove upravnog odbora javnog univerziteta koji su predstavnici studenata i privrednika imenuje senat visokoškolske ustanove na prijedlog studentskog predstavničkog tijela, odnosno na prijedlog Privredne komore Republike Srpske i Unije udruženja poslodavaca Republike Srpske.
- (7) Članovi upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine, sa mogućnošću još jednog izbora, osim predstavnika studenata čiji mandat traje godinu dana.
- (8) Članovi upravnog odbora koji su predstavnici privrednika ne mogu biti u organima privrednog društva koje je u poslovno-pravnom odnosu sa javnom visokoškolskom ustanovom.
- (9) Član upravnog odbora koji je predstavnik studenata mora biti redovan student koji je prvi put upisao godinu studija.
- (10) Članovi upravnog odbora javne visokoškolske ustanove koji su predstavnici osnivača ne mogu biti zaposleni, niti angažovani u toj visokoškolskoj ustanovi.
- (11) Predsjednik upravnog odbora bira se iz reda akademskog osoblja, a zamjenik predsjednika bira se iz reda članova upravnog odbora koje imenuje osnivač.
- (12) Član upravnog odbora ne može da bude član drugog organa iste ili druge visokoškolske ustanove.

Nadležnosti upravnog odbora

Član 51.

- (1) Upravni odbor visokoškolske ustanove, pored poslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje sistem javnih službi, obavlja i sljedeće poslove:
- 1) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove,
 - 2) donosi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, na prijedlog rektora, za javne visokoškolske ustanove, uz prethodnu saglasnost Ministarstva,
 - 3) utvrđuje planove finansiranja i razvoja,
 - 4) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove, na prijedlog senata visokoškolske ustanove,
 - 5) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun,
 - 6) razmatra finansijski plan i izvještaj o finansijskom poslovanju članice univerziteta,
 - 7) predlaže Ministarstvu visinu školarine za redovne studente prvog i drugog ciklusa studija koji obnavljaju godinu u kojoj su bili finansirani iz budžeta Republike,
 - 8) utvrđuje visinu školarine i upisnine za studente sva tri ciklusa studija koji samofinansiraju svoje školovanje, vanredne studente i studente strane državljanke,

- 9) utvrđuje visinu upisnine za redovne studente prvog i drugog ciklusa studija koji se finansiraju iz budžeta Republike, odnosno studente koji obnavljaju godinu u kojoj su bili finansirani iz budžeta Republike,
 - 10) usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja,
 - 11) predlaže senatu razrješenje rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole,
 - 12) odlučuje o korišćenju sredstava preko iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove,
 - 13) odlučuje u drugom stepenu o prigovoru zaposlenih na odluke rektora, odnosno direktora visoke škole iz radnog odnosa,
 - 14) podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove,
 - 15) donosi odluku o formiranju i ukidanju članica univerziteta na univerzitetu na prijedlog senata,
 - 16) daje saglasnost na statut članica univerziteta u skladu sa svojim nadležnostima,
 - 17) donosi opšte akte iz oblasti materijalno-finansijskog poslovanja i iz oblasti rada i radnih odnosa, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Odluka upravnog odbora je konačna, a protiv odluke se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Odgovornost za poslovanje

Član 52.

- (1) Upravni odbor snosi odgovornost za poslovanje javne visokoškolske ustanove.
- (2) Osnivač, odnosno skupština osnivača i upravni odbor snose odgovornost za poslovanje privatne visokoškolske ustanove.

Senat univerziteta i visoke škole

Član 53.

- (1) Senat je stručni organ visokoškolske ustanove.
- (2) Senatom univerziteta predsjedava rektor, a senatom visoke škole direktor.
- (3) Senat univerziteta čine rektor, prorektori, dekani fakulteta, direktori naučnoistraživačkog instituta, kao i studenti u skladu sa stavom 5. ovog člana.
- (4) Broj članova, sastav, postupak izbora i način rada senata visoke škole propisuje se statutom visoke škole.
- (5) U sastavu senata mora biti najmanje 15% članova iz reda redovnih studenata koji su prvi put upisali godinu studija, po pravilu sa svih ciklusa studija koji se organizuju na visokoškolskoj ustanovi.

Nadležnosti senata

Član 54.

- (1) Senat odlučuje o akademskim pitanjima i obavlja sljedeće poslove:
 - 1) odlučuje o nastavnoj, naučnoj, umjetničkoj i stručnoj djelatnosti visokoškolske ustanove,
 - 2) donosi statut univerziteta, odnosno visoke škole uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora i saglasnost Ministarstva,
 - 3) daje saglasnost na statute članica univerziteta,
 - 4) donosi opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove,
 - 5) senat univerziteta, na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća, donosi kratke studijske programe, studijske programe prvog, drugog, trećeg

ciklusa studija, integrisane studijske programe i programe cjeloživotnog učenja, a senat visoke škole donosi kratke studijske programe, studijske programe prvog ciklusa studija i programe cjeloživotnog učenja,

- 6) bira i razrješava rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole,
 - 7) imenuje i razrješava prorektore na prijedlog rektora,
 - 8) senat univerziteta imenuje vijeća naučnih oblasti po naučnim i umjetničkim oblastima na prijedlog vijeća članica univerziteta, pri čemu najmanje jednu polovinu od ukupnog broja članova svakog vijeća naučnih oblasti čine redovni profesori,
 - 9) donosi odluku o raspisivanju konkursa za izbor nastavnika i saradnika u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove,
 - 10) senat univerziteta vrši izbor akademskog osoblja na prijedlog naučno-nastavnog i umjetničko-nastavnog vijeća članice univerziteta, odnosno vijeća naučnih oblasti,
 - 11) senat univerziteta daje saglasnost na izvještaje u postupku sticanja naučnog zvanja doktora nauka,
 - 12) senat univerziteta, na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, dodjeljuje počasno zvanje profesor emeritus i počasni doktor nauka,
 - 13) predlaže Ministarstvu broj studenata koji se finansiraju iz budžeta Republike, za upis u prvu godinu prvog i drugog ciklusa studija za javne visokoškolske ustanove,
 - 14) predlaže Ministarstvu broj samofinansirajućih studenata, vanrednih studenata i studenata stranih državljana, za upis u prvu godinu sva tri ciklusa studija,
 - 15) donosi pravila studiranja,
 - 16) senat univerziteta usvaja na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, umjetničko-nastavnog vijeća konačnu listu odgovornih nastavnika i saradnika,
 - 17) usvaja izvještaj o samovrednovanju visokoškolske ustanove,
 - 18) daje prijedlog upravnom odboru za osnivanje i ukidanje fakulteta i drugih članica univerziteta i
 - 19) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.
- (2) Senat univerziteta može formirati radno tijelo za izbore u zvanja za razmatranje i analizu pitanja koji su od značaja za odlučivanje senata.
- (3) Članovi senata koji su predstavnici studenata mogu odlučivati u stvarima iz stava 1. t. 1), 2), 3), 4), 5), 13), 14), 15) i 17) ovog člana.

Rektor i direktor visoke škole

Član 55.

- (1) Univerzitetom rukovodi rektor.
- (2) Visokom školom rukovodi direktor.

Izbor rektora i direktora visoke škole

Član 56.

- (1) Rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole bira i razrješava senat tajnim glasanjem.
- (2) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole bira se na osnovu javnog konkursa na period od četiri godine, sa mogućnošću još jednog izbora.
- (3) Rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole, na prijedlog upravnog odbora senat može razriješiti dužnosti i prije isteka mandata tajnim glasanjem, većinom glasova od ukupnog broja članova.

Uslovi za izbor rektora, direktora i prorektora

Član 57.

(1) Za rektora univerziteta može biti izabran redovni profesor, koji je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na tom univerzitetu.

(2) Za direktora visoke škole može biti izabran profesor visoke škole koji je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom u toj visokoj školi.

(3) Za prorektora može biti izabran nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog ili vanrednog profesora, koji je u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na univerzitetu na kojem se bira.

(4) Istekom mandata rektoru ili u slučaju razrješenja rektora prije isteka mandata, prestaje mandat i prorektorima.

(5) Izuzetak od stava 1. ovog člana je da za rektora može biti izabran i redovni profesor, odnosno da za prorektora može biti izabran redovni ili vanredni profesor iz kliničkih grana medicine i stomatologije, koji je u radnom odnosu sa nepunim radnim vremenom na univerzitetu i ima zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom sa zdravstvenom ustanovom koja je nastavna baza visokoškolske ustanove, uz obavezu da prije preuzimanja funkcije zasnuje radni odnos sa punim radnim vremenom na visokoškolskoj ustanovi.

(6) Postupak izbora i razrješenja, te razlozi za smjenu rektora, prorektora, odnosno direktora visoke škole prije isteka mandata propisuje se statutom visokoškolske ustanove.

Nadležnosti rektora i direktora visoke škole

Član 58.

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, pored poslova kojim se uređuje sistem javnih službi, obavlja i sljedeće poslove:

- 1) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu,
- 2) organizuje i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada,
- 3) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove,
- 4) predlaže senatu prorektore,
- 5) imenuje i razrješava dekana, odnosno direktora članice univerziteta na prijedlog naučno-nastavnog, umjetničko-nastavnog vijeća, odnosno naučnog vijeća,
- 6) predlaže opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove,
- 7) predlaže organima visokoškolske ustanove mjere za unapređivanje rada,
- 8) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove,
- 9) predlaže osnove plana rada i razvoja visokoškolske ustanove upravnom odboru,
- 10) predlaže upravnom odboru pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, po prethodno pribavljenom mišljenju članica univerziteta,
- 11) izvršava odluke upravnog odbora i drugih organa visokoškolske ustanove,
- 12) odlučuje o korišćenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove,
- 13) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima radnika iz radnog odnosa,
- 14) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove,
- 15) izvršava finansijski plan,
- 16) učestvuje u radu Rektorske konferencije Republike Srpske (u daljem tekstu: Rektorska konferencija) i Rektorske konferencije BiH, odnosno u radu Konferencije visokih škola Republike Srpske (u daljem tekstu: Konferencija visokih škola),

17) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Rektor može obustaviti od izvršenja odluku dekana i direktora članice univerziteta ako je u suprotnosti sa ovim zakonom i statutom univerziteta.

(3) Protiv odluke rektora ili direktora visoke škole može se podnijeti prigovor upravnom odboru visokoškolske ustanove.

(4) Odluka upravnog odbora je konačna, a protiv odluke se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Odgovornost za akademska i pitanja poslovanja

Član 59.

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole za svoj rad koji se tiče akademskih pitanja odgovara senatu.

(2) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole za svoj rad koji se tiče poslovanja odgovara upravnom odboru, u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na odgovornost za poslovanje visokoškolske ustanove.

Struktura vijeća

Član 60.

(1) Stručni organ fakulteta, odnosno umjetničke akademije je naučno-nastavno vijeće, odnosno umjetničko-nastavno vijeće (u daljem tekstu: vijeće).

(2) Vijeće čine nastavnici, saradnici i predstavnici studenata u skladu sa statutom univerziteta.

(3) Jedan nastavnik ili saradnik može biti član vijeća samo jedne članice univerziteta, pod uslovom da je zaposlen sa punim radnim vremenom na toj visokoškolskoj ustanovi.

(4) Član vijeća može biti i nastavnik u naučno-nastavnom zvanju i saradnik u saradničkom zvanju iz kliničkih grana medicine i stomatologije, koji je u dopunskom radu na univerzitetu, a ima zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom sa zdravstvenom ustanovom koja je nastavna baza univerziteta.

(5) Članovi vijeća koji su predstavnici studenata biraju se neposredno na članici univerziteta iz reda redovnih studenata koji su prvi put upisali godinu studija, i čine najmanje 15% od ukupnog broja članova vijeća.

Nadležnosti vijeća

Član 61.

(1) Vijeće u okviru svoje nadležnosti:

- 1) donosi statut fakulteta, odnosno umjetničke akademije,
- 2) daje mišljenje i prijedloge senatu o akademskim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove,
- 3) dostavlja senatu prijedlog i konačnu listu odgovornih nastavnika i saradnika na toj članici univerziteta,
- 4) predlaže senatu studijske programe prvog, drugog i trećeg ciklusa, odnosno promjene u strukturi i sadržaju studijskih programa i nastavnih metoda,
- 5) daje prijedlog senatu za izbor profesora emeritusa,
- 6) predlaže rektoru imenovanje i razrješenje dekana,
- 7) daje prijedlog rektoru u vezi sa radnim statusom akademskog osoblja,
- 8) daje rektoru mišljenje na prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- 9) imenuje prodekane na prijedlog dekana,

- 10) predlaže program razvoja članice univerziteta,
- 11) formira komisiju za podnošenje izvještaja za izbor u naučno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno zvanje i utvrđuje prijedlog odluke o izboru kandidata,
- 12) predlaže senatu članove vijeća naučnih oblasti,
- 13) razmatra i usvaja izvještaje o samovrednovanju studijskih programa,
- 14) imenuje komisije za izradu završnog rada na drugom i trećem ciklusu studija,
- 15) obavlja i druge poslove u skladu sa statutom i drugim opštim aktima univerziteta i fakulteta, odnosno umjetničke akademije.

(2) Članovi vijeća koji su predstavnici studenata mogu odlučivati u stvarima iz stava 1. t. 1), 4), 10), 13) i 14) ovog člana.

Dekan

Član 62.

- (1) Fakultetom ili umjetničkom akademijom rukovodi dekan.
- (2) Dekana imenuje i razrješava rektor, na prijedlog vijeća članice univerziteta, po proceduri utvrđenoj statutom univerziteta.
- (3) Mandat dekana traje četiri godine sa mogućnošću jednog ponovnog izbora na funkciju dekana.
- (4) Za dekana članice univerziteta može biti imenovan nastavnik u naučno-nastavnom zvanju vanrednog ili redovnog profesora, koji je zaposlen sa punim radnim vremenom na tom univerzitetu i koji je član vijeća te članice univerziteta.
- (5) Izuzetak od stava 3. ovog člana je da za dekana može biti imenovan i nastavnik u naučno-nastavnom zvanju vanrednog ili redovnog profesora iz kliničkih grana medicine i stomatologije, koji je u dopunskom radu na univerzitetu, a ima zaključen ugovor o radu sa punim radnim vremenom sa zdravstvenom ustanovom koja je nastavna baza univerziteta, uz obavezu da nakon izbora za dekana zasnuje radni odnos sa punim radnim vremenom na univerzitetu.

Nadležnosti dekana

Član 63.

- (1) Dekan predstavlja fakultet ili umjetničku akademiju, odgovaran je za zakonitost rada i ima prava i obaveze u skladu sa ovim zakonom i statutom univerziteta.
- (2) Dekan za svoj rad odgovara rektoru, vijeću fakulteta ili akademije i drugim organima univerziteta, u skladu sa statutom univerziteta.
- (3) Dekan donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom, statutom i opštim aktima univerziteta.
- (4) Broj prodekana, uslovi za izbor i nadležnosti utvrđuju se statutom univerziteta, odnosno statutom članice univerziteta.
- (5) Mandat prodekana završava se istovremeno kada se završava i mandat dekana.

Direktor naučnoistraživačkog instituta

Član 64.

- (1) Naučnoistraživačkim institutom rukovodi direktor.
- (2) Direktora imenuje i razrješava rektor, na prijedlog naučnog vijeća instituta, po proceduri utvrđenoj statutom univerziteta.
- (3) Mandat direktora traje četiri godine sa mogućnošću još jednog izbora na funkciju direktora.

(4) Uslovi i postupak izbora, nadležnosti i razrješenje direktora naučnoistraživačkog instituta uređuje se u skladu sa opštim aktima univerziteta.

Finansijski direktor

Član 65.

(1) Visokoškolska ustanova može statutom propisati poslove finansijskog direktora.

(2) Finansijski direktor:

- 1) predlaže opšte akte iz oblasti finansijskog poslovanja,
- 2) predlaže planove finansiranja i razvoja,
- 3) sprovodi finansijski plan, usmjerava i kontroliše rad u domenu finansijskog poslovanja,
- 4) izvršava odluke organa u skladu sa zakonom i statutom.

(3) Za svoj rad finansijski direktor odgovara rektoru, odnosno direktoru i upravnom odboru.

(4) Postupak i uslovi izbora, razrješenja, poslovi i ostala pitanja koja se odnose na funkciju finansijskog direktora uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Nedostojnost za rukovođenje visokoškolskom ustanovom

Član 66.

Organ rukovođenja ne može biti lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora, ili je protiv njega pokrenut krivični postupak za djela učinjena protiv službene dužnosti, polnog integriteta, zlostavljanja djeteta, polnog i drugog nasilja nad djetetom ili maloljetnim licem, niti lice koje je prekršilo kodeks profesionalne čestitosti u skladu sa ovim zakonom.

GLAVA VI STUDENTI

Konkurs za upis

Član 67.

(1) Upis kandidata na studije prvog, drugog i trećeg ciklusa vrši se na osnovu javnog konkursa.

(2) Visokoškolska ustanova obavlja klasifikaciju i izbor kandidata na osnovu sljedećih opštih kriterijuma:

- 1) vrsta i nivo prethodnog obrazovanja,
- 2) uspjeh u prethodnom obrazovanju i
- 3) rezultati postignuti na prijemnom ispitu ili rezultati postignuti na ispitu za provjeru sklonosti i sposobnosti.

(3) Pored opštih kriterijuma iz stava 2. ovog člana, visokoškolska ustanova može utvrditi i posebne kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu.

Status studenta

Član 68.

(1) Status studenta stiče se upisom na odgovarajući studijski program visokoškolske ustanove.

(2) Student koji je upisan na visokoškolsku ustanovu zaključuje ugovor sa visokoškolskom ustanovom, u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(3) Lice koje ima status stranog državljanina, a zaključi ugovor sa visokoškolskom ustanovom u skladu sa stavom 2. ovog člana, ima status studenta u smislu ovog zakona i dok uči jezik, a najduže godinu dana.

(4) U skladu sa Sporazumom o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 79/05), studenti državljani Republike Srbije, u smislu ovog zakona, imaju ista prava i obaveze kao studenti domaći državljani.

(5) Ugovorom iz stava 2. ovog člana obavezno se definiše:

- 1) način obezbjeđivanja nastavljanja i završetka školovanja u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove ili prestanka izvođenja određenog studijskog programa,
- 2) odredbe o školarini i drugim finansijskim obavezama,
- 3) zvanje koje student stiže završetkom studijskog programa,
- 4) dužina trajanja studija,
- 5) ostala prava i obaveze studenta, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(6) Rektor univerziteta može dati ovlašćenje dekanu fakulteta ili umjetničke akademije da zaključuje ugovor sa studentom upisanim na toj članici univerziteta.

(7) Studentu koji je upisan na visokoškolsku ustanovu izdaje se studentska knjižica – indeks.

Broj upisanih studenata

Član 69.

(1) Visokoškolske ustanove dostavljaju Ministarstvu prijedlog plana upisa studenata u prvu godinu prvog, drugog i trećeg ciklusa studija, najkasnije do 31. januara za narednu akademsku godinu.

(2) Prijedlog plana upisa iz stava 1. ovog člana sadrži podatke iz člana 54. st. 13. i 14. ovog zakona.

(3) Ministarstvo utvrđuje prijedlog broja studenata za upis u prvu godinu prvog, drugog i trećeg ciklusa studija na visokoškolskim ustanovama, u skladu sa Mrežom visokoškolskih ustanova i-potrebama tržišta rada.

(4) Na prijedlog Ministarstva, Vlada donosi odluku o broju studenata za upis u prvu godinu prvog i drugog ciklusa studija na javnim visokoškolskim ustanovama, najkasnije do 31. marta tekuće godine za narednu akademsku godinu.

(5) Sastavni dio prijedloga iz stava 1. ovog člana za javne visokoškolske ustanove je obrazložena procjena o potrebnim finansijskim sredstvima za izvođenje studijskog programa u odnosu na broj predloženih upisnih mjesta.

(6) Visokoškolske ustanove dostavljaju Ministarstvu podatke o studentima upisanim u prvu godinu studija najkasnije do 30. novembra akademske godine, o čemu Ministarstvo informiše Vladu.

Prava studenata

Član 70.

(1) Studenti imaju pravo, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove, na:

- 1) slobodno iznošenje mišljenja o kvalitetu nastave ili drugim uslugama visokoškolske ustanova,
- 2) blagovremeno i tačno informisanje o svim pitanjima koja se odnose na studij,
- 3) ravnopravnost u odnosu na uslove studija i tretman u visokoškolskoj ustanovi,
- 4) korišćenje biblioteke i baze podataka koje se nalaze u visokoškolskoj ustanovi,

- 5) učestvovanje u evaluaciji i unapređenju sistema obezbjeđenja kvaliteta visokoškolske ustanove,
- 6) učestvovanje na izborima za studentska predstavnička tijela u skladu sa propisima kojima se uređuje studentsko organizovanje,
- 7) studiranja, istraživanje i obavljanje stručne prakse van matične visokoškolske ustanove,
- 8) prenos i priznavanje ECTS bodova na visokoškolskim ustanovama u Republici koji su ostvareni na drugim akreditovanim visokoškolskim ustanovama u Republici, BiH i u inostranstvu, u skladu sa ovim zakonom,
- 9) konsultacije i pomoć akademskog osoblja u savladavanju nastavnog sadržaja, a posebno pri izradi završnog rada.

(2) Uslove za ostvarivanje prava iz stava 1. t. 7) i 8) ovog člana propisuje visokoškolska ustanova svojim opštim aktom, u skladu sa Vodičem za korištenje ECTS-a iz 2015. godine (ECTS User Guide 2015).

Obaveze studenata

Član 71.

(1) Studenti upisani na visokoškolsku ustanovu imaju obaveze da:

- 1) prisustvuju predavanjima, vježbama, seminarima i drugim oblicima nastave,
- 2) ispunjavaju nastavne i druge obaveze studenta,
- 3) se pridržavaju pravila koja je ustanovila visokoškolska ustanova,
- 4) ukazuju dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata,
- 5) učestvuju u akademskim aktivnostima,
- 6) poštuju etički kodeks.

(2) Opštim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se lakše i teže povrede obaveza studenata, disciplinski organi i disciplinski postupak za utvrđivanje odgovornosti studenata.

Mirovanje prava i obaveza studenata

Član 72.

(1) Na zahtjev studenta odobrava se mirovanje prava i obaveza u slučaju:

- 1) teže bolesti,
- 2) boravka na stručnoj praksi koja nije dio nastavnog procesa u trajanju od najmanje tri mjeseca, a najviše godinu dana,
- 3) održavanja trudnoće,
- 4) njege djeteta do navršenih godinu dana,
- 5) vršenja rukovodnih funkcija u studentskom predstavničkom tijelu u trajanju od najviše jednog mandata,
- 6) drugim slučajevima predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Pravilima studiranja propisuje se procedura i uslovi ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana.

Pravila studiranja

Član 73.

(1) Pravilima studiranja za svaki ciklus studija uređuje se:

- 1) organizacija i trajanje studija,
- 2) postupak ispitivanja i ocjenjivanja,
- 3) ispitni rokovi,
- 4) završni rad i
- 5) druga relevantna pitanja.

(2) Visokoškolska ustanova, odnosno članica univerziteta, obavezna je da prije upisa studenata na akademsku godinu, na javan i transparentan način – objavom na oglasnoj ploči i svojoj internet stranici, upozna sve studente sa pravilima studiranja, koja se tokom akademske godine ne mogu mijenjati.

(3) Članica univerziteta dužna je da na prijedlog vijeća članice univerziteta, prije početka svake akademske godine, posebnom odlukom, koju je dužna objaviti na svojoj internet stranici, utvrdi obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu, na osnovu koje student priprema i polaže ispite.

Provjera znanja studenata

Član 74.

(1) Uspješnost studenta u savladavanju pojedinog predmeta kontinuirano se prati na način određen studijskim programom, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Svi oblici provjere znanja su javni.

(3) Uspjeh studenata na ispitu izražava se sljedećim ocjenama: 10 – izvanredan, 9 – odličan, 8 – vrlo dobar, 7 – dobar, 6 – zadovoljava i 5 – ne zadovoljava.

(4) U indeks se ne unosi ocjena 5.

(5) Visokoškolska ustanova može, za neke oblike nastave, utvrditi i drugi, nenumerički način ocjenjivanja.

(6) Student sa invaliditetom ima pravo da polaže ispit na način prilagođen njegovim mogućnostima, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(7) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove/članice univerziteta koje je navedeno u dozvoli za rad.

(8) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa studijskim programom i statutom, organizovati polaganje ispita van sjedišta samo ako se radi o ispitu iz nastavnog predmeta čiji karakter to zahtijeva.

(9) Nastavnik je dužan studentu saopštiti rezultate provjere znanja odmah, a najkasnije u roku od sedam dana od dana provjere pismenim putem.

Uslovi za upis naredne godine studija

Član 75.

(1) Student stiče uslove za upis naredne godine studija ako je u studijskoj godini u koju je upisan ostvario najmanje 45 ESTS bodova.

(2) U slučaju da student ne ispunio uslove za upis naredne godine studija, obnavlja godinu i ima pravo da prati nastavu i polaže ispite iz naredne godine studija do broja bodova koje je ostvario u prethodnoj godini studija.

(3) Visokoškolska ustanova za studente iz stava 2. ovog člana utvrđuje predmete iz kojih mogu pratiti nastavu i polagati ispite u narednoj godini studija.

(4) Status redovnog studenta traje najduže u dvostrukom broju akademskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa.

(5) Student završne godine studija koji nije ispunio sve obaveze predviđene studijskim programom obnavlja završnu godinu studija i ima status redovnog studenta u skladu sa stavom 4. ovog člana.

Polaganje ispita pred komisijom

Član 76.

(1) Poslije tri neuspjela polaganja istog ispita, student ima pravo da, na lični zahtjev, polaže ispit pred ispitnom komisijom.

(2) Formiranje i način rada ispitne komisije iz stava 1. ovog člana utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Pravo na prigovor na dobijenu ocjenu

Član 77.

(1) Student ima pravo da nadležnom organu visokoškolske ustanove podnese prigovor na dobijenu ocjenu, ako smatra da ispit nije obavljen u skladu sa zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove ili ako nije zadovoljan dobijenom ocjenom, u roku od dva dana nakon dobijanja ocjene.

(2) Nadležni organ visokoškolske ustanove u roku od tri dana od dana dobijanja prigovora iz stava 1. ovog člana, u skladu sa odredbama opšteg akta visokoškolske ustanove, razmatra prigovor i donosi odluku o prigovoru.

(3) Odluka nadležnog organa iz stava 2. ovog člana je konačna.

Prestanak statusa studenta

Član 78.

(1) Status studenta prestaje:

- 1) završetkom studijskog programa,
- 2) ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija,
- 3) kada student ne upiše godinu studija, a ne miruju mu prava i obaveze studenta,
- 4) kada student ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, a ne miruju mu prava i obaveze studenta,
- 5) kada visokoškolska ustanova izrekne studentu disciplinsku mjeru isključenja sa visokoškolske ustanove.

(2) Status redovnog studenta prestaje i kada student ne završi studije u roku iz člana 75. stav 5. ovog zakona.

Studentski smještaj, ishrana i organizovanje

Član 79.

(1) Organizovanje smještaja i ishrane studenata vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast studentskog standarda.

(2) Oblast studentskog organizovanja uređuje se zakonom kojim se uređuje studentsko organizovanja.

GLAVA VII

AKADEMSKO OSOBLJE

Zvanja

Član 80.

(1) Nastavnička zvanja na visokoškolskim ustanovama su: naučno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna.

(2) Naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja su: redovni profesor, vanredni profesor i docent.

(3) Nastavna zvanja su: profesor visoke škole i predavač visoke škole.

(4) Nastavnici u naučno-nastavnom i umjetničko-nastavnom zvanju mogu da izvode nastavu na svim vrstama akademskih i strukovnih studija.

(5) Nastavnici u nastavnom zvanju mogu da izvode nastavu samo na prvom i drugom ciklusu strukovnih studija.

(6) Naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja mogu se steći samo na univerzitetu.

(7) Na univerzitetu se mogu sticati i naučna i istraživačka zvanja, u skladu sa propisima kojim se uređuje naučnoistraživačka djelatnost i statutom univerziteta.

(8) Saradnička zvanja na univerzitetu su: lektor, viši asistent, viši umjetnički saradnik, asistent i umjetnički saradnik, a na visokoj školi umjetnički saradnik i asistent.

Izbor u zvanje

Član 81.

(1) Izbor u zvanje nastavnika na visokoškolskoj ustanovi zasniva se na ostvarenim i mjerljivim rezultatima rada kandidata u nastavnom i naučnoistraživačkom, odnosno umjetničkom radu.

(2) Pored rezultata iz stava 1. ovog člana, prilikom izbora u zvanje vrednuju se i sljedeće:

- 1) stručno-profesionalni doprinos koji podrazumijeva da je kandidat autor/koautor elaborata ili studije, rukovodilac ili saradnik na naučnoistraživačkom ili stručnom projektu, inovator, autor/koautor patenta ili tehničkog unapređenja, odnosno autor/koautor umjetničkog projekta ili saradnik na umjetničkom projektu, i drugo,
- 2) doprinos akademskoj i široj zajednici koji podrazumijeva angažovanje u nacionalnim ili međunarodnim naučnim, odnosno stručnim organizacijama, institucijama od javnog značaja, kulturnim institucijama i slično,
- 3) saradnja sa drugim visokoškolskim, naučnoistraživačkim, odnosno institucijama kulture ili umjetnosti u zemlji i inostranstvu koja podrazumijeva mobilnost, zajedničke studijske programe, internacionalizaciju, plenarno predavanje na međunarodnom naučnom skupu i drugo.

(3) Prilikom izbora u zvanje uzimaju se u obzir samo rezultati ostvareni u posljednjih pet godina za saradnike, odnosno šest godina za nastavnike.

(4) Ministar donosi Pravilnik o uslovima za izbor u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i saradnička zvanja.

Minimalni uslovi za izbor u naučno-nastavna i saradnička zvanja na univerzitetu

Član 82.

Minimalni uslovi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna i saradnička zvanja u nastavnom i naučnoistraživačkom radu na univerzitetu su:

- 1) za docenta može biti biran kandidat koji ispunjava sljedeće uslove:
 1. naučno zvanje doktora nauka u odgovarajućoj naučnoj oblasti,
 2. najmanje tri naučna rada iz naučne oblasti za koju se bira, objavljena u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom, od kojih je najmanje jedan objavljen u naučnom časopisu međunarodnog značaja ili naučnom skupu međunarodnog značaja,
 3. dokazane nastavničke sposobnosti, odnosno ima pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno je ocijenjen od visokoškolske ustanove ili ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
- 2) za vanrednog profesora može biti biran kandidat koji ispunjava sljedeće uslove:
 1. ima proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta,

2. najmanje pet naučnih radova iz naučne oblasti za koju se bira, objavljenih u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom, od kojih je jedan naučni rad u naučnom časopisu međunarodnog značaja ili naučnom skupu međunarodnog značaja i najmanje jedan naučni rad objavljen u istaknutom naučnom časopisu međunarodnog značaja, nakon izbora u zvanje docenta,
 3. ima najmanje jednu naučnu monografiju (sa ISBN brojem) iz naučne oblasti za koju se bira, odnosno univerzitetski udžbenik (sa ISBN brojem),
 4. dokazane nastavničke sposobnosti, odnosno ima pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno je ocijenjen od visokoškolske ustanove ili ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
 5. je bio član komisije za odbranu magistarskog ili doktorskog rada, ili ima uspješno realizovano mentorstvo kandidata na drugom ili trećem ciklusu studija,
 6. dokaz da je ostvario najmanje jedan od tri elementa iz člana 81. stav 2. ovog zakona,
- 3) za redovnog profesora može biti biran kandidat koji ispunjava sljedeće uslove:
1. ima proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora,
 2. najmanje osam naučnih radova iz naučne oblasti za koju se bira, objavljenih u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom, od kojih su dva naučna rada u naučnim časopisima međunarodnog značaja ili naučnom skupu međunarodnog značaja i najmanje jedan naučni rad objavljen u istaknutom naučnom časopisu međunarodnog značaja, nakon izbora u zvanje vanrednog profesora,
 3. ima citiranost naučnih radova,
 4. ima najmanje jednu naučnu monografiju (sa ISBN brojem) iz naučne oblasti za koju se bira, odnosno univerzitetski udžbenik (sa ISBN brojem),
 5. dokazane nastavničke sposobnosti, odnosno ima pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno je ocijenjen od visokoškolske ustanove ili ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
 6. je bio član komisije za odbranu master ili doktorskog rada, ili ima uspješno realizovano mentorstvo kandidata na drugom ili trećem ciklusu studija,
 7. dokaz da je ostvario najmanje dva od tri elementa iz člana 81. stav 2. ovog zakona,
- 4) za asistenta može biti biran kandidat koji ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0,
- 5) za višeg asistenta može biti biran kandidat koji:
1. ima završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0 ili
 2. ima naučni stepen magistra nauka sa najnižom prosječnom ocjenom na osnovnom studiju i postdiplomskom studiju 8,0,
- 6) za lektora može biti biran kandidat koji ima objavljene stručne i naučne radove i ima:
1. završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0 ili
 2. naučni stepen magistra nauka sa najnižom prosječnom ocjenom na osnovnom studiju i postdiplomskom studiju 8,0.

**Minimalni uslovi za izbor u umjetničko-nastavna i saradnička
zvanja na univerzitetu**
Član 83.

Minimalni uslovi za izbor akademskog osoblja u umjetničko-nastavna i saradnička zvanja u nastavnom i umjetničkom radu u oblasti umjetnosti na univerzitetu su:

- 1) za docenta može biti biran kandidat koji:
 1. ima završen najmanje drugi ciklus studija,
 2. ima tri reprezentativne reference u umjetničkom polju u kojem se bira i
 3. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno je ocijenjen od visokoškolske ustanove ili ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
- 2) za vanrednog profesora može biti biran kandidat koji:
 1. ima proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta,
 2. ima pet reprezentativnih referenci u umjetničkom polju u kojem se bira, iz najmanje dvije različite kategorije,
 3. mentorstvo na dva završna rada na svim nivoima studija, odnosno jedna reprezentativna referenca u umjetničkoj oblasti za koju se bira ukoliko studijskim programom nije omogućeno da nastavnik bude biran za rukovodioca završnog rada,
 4. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
 5. ima ostvarenu međunarodnu saradnju sa drugim univerzitetima i relevantnim institucijama u oblasti visokog obrazovanja, kulture i umjetnosti,
- 3) za redovnog profesora može biti biran kandidat koji:
 1. ima proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora,
 2. ima osam reprezentativnih referenci u umjetničkom polju u kojem se bira, iz najmanje tri različite kategorije,
 3. mentorstvo na četiri završna rada na svim nivoima studija, odnosno dvije reprezentativne reference u umjetničkoj oblasti za koju se bira ukoliko studijskim programom nije omogućeno da nastavnik bude biran za rukovodioca završnog rada,
 4. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
 5. ima ostvarenu međunarodnu saradnju sa drugim univerzitetima i relevantnim institucijama u oblasti visokog obrazovanja, kulture i umjetnosti,
- 4) za umjetničkog saradnika može biti biran kandidat koji:
 1. ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i
 2. najmanje tri umjetnička ostvarenja na kolektivnim prezentacijama,
- 5) za asistenta može biti biran kandidat koji ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0,
- 6) za višeg umjetničkog saradnika može biti biran kandidat koji:
 1. ima završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i na prvom i na drugom ciklusu studija,
 2. javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva,
- 7) za višeg asistenta može biti biran kandidat koji:
 1. ima završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i na prvom i na drugom ciklusu studija, odnosno prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i
 2. javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva.

Kriterijumi za kategorizaciju naučnih časopisa

Član 84.

(1) U svrhu primjene odredaba od čl. 81. do čl. 83. ovog zakona, kriterijume za kategorizaciju „istaknutih naučnih časopisa međunarodnog značaja“, „naučnih časopisa međunarodnog značaja“, „naučnih časopisa nacionalnog značaja“, „naučnog skupa međunarodnog značaja“, umjetničkih „reprezentativnih referenci“ i umjetničkih „kategorija“ ministru predlaže Savjet, vodeći računa o specifičnostima naučnih/umjetničkih polja i naučnih/umjetničkih oblasti.

(2) Ministar pravilnikom propisuje postupak za utvrđivanje kriterijuma za kategorizaciju časopisa.

Minimalni uslovi za izbor u zvanja na visokoj školi

Član 85.

(1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna i saradnička zvanja na visokoj školi su:

1) za predavača može biti biran kandidat koji ima:

1. završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0, odnosno naučni stepen magistra nauka sa najnižom prosječnom ocjenom na osnovnom studiju 8,0,
2. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno je ocijenjen od visokoškolske ustanove ili ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
3. objavljena najmanje dva naučna rada iz oblasti za koju se bira, objavljena u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom,

2) za profesora može biti biran kandidat koji ima:

1. naučni stepen doktora nauka u odgovarajućoj naučnoj oblasti,
2. ima najmanje tri naučna rada iz oblasti za koju se bira, objavljena u naučnim časopisima i zbornicima sa recenzijom i
3. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda.

(2) Za asistenta na visokoj školi može biti biran kandidat koji ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0.

Minimalni uslovi za izbor u zvanja u oblasti umjetnosti na visokoj školi

Član 86.

Minimalni uslovi za izbor u nastavna i saradnička zvanja u oblasti umjetnosti na visokoj školi su:

1) za predavača visoke škole može biti biran kandidat koji ima:

1. završen najmanje prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0,
2. javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva i
3. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno ima pristupno predavanje iz oblasti za koju se bira, pozitivno je ocijenjen od visokoškolske ustanove ili ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,

2) za profesora visoke škole može biti biran kandidat koji ima:

1. završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom i na prvom i na drugom ciklusu studija 8,0,
 2. javno predstavljene oblike umjetničkog stvaralaštva i
 3. pokazane rezultate u nastavnom radu, odnosno ima pozitivnu ocjenu pedagoškog rada u studentskim anketama tokom cjelokupnog prethodnog izbornog perioda,
- 3) za umjetničkog saradnika može biti biran kandidat koji:
1. ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i
 2. najmanje tri umjetnička ostvarenja na kolektivnim prezentacijama,
- 4) za asistenta može biti biran kandidat koji ima završen prvi ciklus studija sa najmanje 240 ESTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 8,0.

Postupak izbora u zvanja

Član 87.

Postupak za izbor u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i saradnička zvanja utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove, u skladu sa minimalnim uslovima navedenim u čl. 81. do 86. ovog zakona.

Period na koji se vrši izbor akademskog osoblja u nastavnom zvanju

Član 88.

Period na koji se bira akademsko osoblje u naučno-nastavno, umjetničko-nastavno i nastavno zvanje je:

- 1) docent – na period od pet godina, sa mogućnošću jednog ponovnog izbora,
- 2) vanredni profesor – na period od šest godina, sa mogućnošću jednog ponovnog izbora,
- 3) redovni profesor – na neodređeno vrijeme,
- 4) predavač visoke škole – na period od pet godina, sa mogućnošću jednog ponovnog izbora,
- 5) profesor visoke škole – na neodređeno vrijeme.

Period na koji se vrši izbor akademskog osoblja u saradničkom zvanju

Član 89.

Period na koji se bira akademsko osoblje u saradničko zvanje je:

- 1) umjetnički saradnik – na period od četiri godine, sa mogućnošću jednog ponovnog izbora,
- 2) asistent – na period od četiri godine bez mogućnosti ponovnog izbora,
- 3) viši umjetnički saradnik – na neodređeno vrijeme,
- 4) viši asistent – na period od pet godina, sa mogućnošću jednog ponovnog izbora,
- 5) lektor – na period od pet godina, sa mogućnošću jednog ponovnog izbora.

Nastavnik stranih jezika i vještina

Član 90.

(1) Nastavu stranih jezika na nematičnom studijskom programu i nastavu vještina može izvoditi i nastavnik stranog jezika, odnosno vještina.

(2) Za nastavnika stranog jezika, odnosno vještina može biti biran kandidat koji ima:

- 1) završen drugi ciklus studija sa najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i na prvom i na drugom ciklusu studija u istoj užoj naučnoj oblasti ili

- 2) naučni stepen magistra nauka sa najnižom prosječnom ocjenom 8,0 i osnovnom i na postdiplomskom studiju u istoj užoj naučnoj oblasti i
- 3) objavljena najmanje dva stručna ili naučna rada u kategorisanim naučnim ili stručnim časopisima ili zbornicima sa recenzijom.

Plan izbora u zvanje

Član 91.

(1) Visokoškolska ustanova sačinjava godišnji plan izbora u zvanja na osnovu prijedloga lista odgovornih nastavnika članice univerziteta, najkasnije šest mjeseci prije početka akademske godine.

(2) Za odgovorne nastavnike i saradnike na univerzitetu predlažu se nastavnici i saradnici koji imaju izbor u odgovarajuće zvanje u skladu sa zakonom.

(3) U prijedlogu liste odgovornih nastavnika i saradnika za svakog nastavnika i saradnika obavezno se navodi trajanje izbornog perioda.

(4) Na osnovu godišnjeg plana iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova raspisuje konkurse za izbor u zvanja.

(5) Visokoškolska ustanova dužna je da sprovede procedure izbora u zvanja u roku od šest mjeseci od dana raspisivanja konkursa.

(6) Postupak za izbor u zvanja propisuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Komisija za procjenu kandidata

Član 92.

(1) Vijeće članice univerziteta, odnosno senat visoke škole, formira komisiju za podnošenje izvještaja o prijavljenim kandidatima.

(2) Komisiju iz stava 1. ovog člana čine najmanje tri nastavnika iz naučnog polja, od kojih je najmanje jedan iz uže naučne oblasti za koju se nastavnik, odnosno saradnik bira.

(3) Prilikom imenovanja komisije iz stava 1. ovog člana, najmanje jedan član komisije mora biti u radnom odnosu na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

(4) Članovi komisije iz stava 1. ovog člana su u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira.

Izvještaj komisije

Član 93.

Izvještaj komisije iz člana 92. ovog zakona sadrži:

- 1) biografske podatke o prijavljenim kandidatima,
- 2) pregled i mišljenje o dosadašnjem naučnom, stručnom, odnosno umjetničkom radu prijavljenih kandidata i nastavnom radu kandidata,
- 3) podatke o objavljenim radovima,
- 4) mišljenje o ispunjavanju drugih uslova utvrđenih ovim zakonom,
- 5) prijedlog kandidata za izbor u zvanje nastavnika, odnosno saradnika i
- 6) druge elemente propisane podzakonskim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

Prijedlog odluke o izboru u zvanje

Član 94.

(1) Vijeće članice univerziteta utvrđuje prijedlog odluke o izboru u zvanje.

(2) Prijedlog odluke o izboru u zvanje razmatra vijeće odgovarajuće naučne oblasti.

(3) Odluku o izboru u zvanje donosi senat univerziteta na osnovu prijedloga odluke vijeća članice univerziteta i mišljenja vijeća odgovarajuće naučne oblasti.

(4) Aktima univerziteta propisuje se broj, struktura, nadležnosti i način rada vijeća naučnih oblasti.

Prigovor o izboru u zvanje

Član 95.

(1) Kandidat može senatu podnijeti zahtjev za preispitivanje odluke o izboru u zvanje, u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja o odluci senata.

(2) Odluka senata, po zahtjevu za preispitivanje, konačna je, a protiv odluke se može pokrenuti upravni spor.

(3) Rokovi i procedure za rješavanje po zahtjevu iz stava 1. ovog člana propisuju se aktima univerziteta.

Prestanak radnog odnosa

Član 96.

(1) U slučaju da nastavnik ili saradnik ne bude izabrano u isto ili više zvanje, prestaje mu radni odnos.

(2) Lice iz stava 1. ovog člana nema pravo na otpremninu u skladu sa propisima kojima su regulisani radni odnosi.

(3) Konkurse za izbore u zvanja koji iz objektivnih razloga nisu okončani u roku iz člana 91. stav 5. ovog zakona, visokoškolska ustanova je dužna da okonča najkasnije dva mjeseca nakon isteka roka.

(4) Za nastavnika ili saradnika koji je zaposlen na visokoškolskoj ustanovi i koji je bio učesnik na konkursu za izbor u zvanje, a koji nije okončan u roku iz člana 91. stav 5. ovog zakona, neće se prekidati radni odnos na visokoškolskoj ustanovi do okončanja postupka izbora, a najduže godinu dana od dana raspisivanja konkursa.

(5) Nastavnici i saradnici kojima je istekao izborni period mogu učestvovati u nastavnom procesu kao odgovorni nastavnici i saradnici, najduže dva mjeseca nakon isteka izbornog perioda.

Plan zapošljavanja i angažovanja nastavnika i saradnika

Član 97.

(1) Senat utvrđuje konačnu listu odgovornih nastavnika i saradnika za izvođenje nastave u narednoj akademskoj godini najkasnije mjesec dana prije početka akademske godine koju je visokoškolska ustanova dužna da javno objavi.

(2) Visokoškolska ustanova na osnovu konačne liste odgovornih nastavnika i saradnika zapošljava i angažuje nedostajuće nastavnike i saradnike koji imaju izbor u zvanje, uz obavezu da nastavni proces organizuje na kvalitetan, racionalan i efikasan način.

(3) Pri zasnivanju radnog odnosa na visokoškolskoj ustanovi, pod jednakim uslovima prednost ima nastavnik ili saradnik koji je zaposlen u toj visokoškolskoj ustanovi i ima odgovarajući izbor u zvanje.

(4) Nastavnici i saradnici zaključuju sa visokoškolskom ustanovom ugovor o radu sa punim ili nepunim radnim vremenom u skladu sa ovim zakonom i propisima iz oblasti rada.

(5) Nastavnik i saradnik koje ima zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom kod drugog poslodavca u zemlji i/ili inostranstvu ne može imati zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom na visokoškolskoj ustanovi.

(6) Nastavniku i saradniku iz stava 5. ovog člana visokoškolska ustanova će otkazati ugovor o radu bez prava na otkazni rok i bez sprovođenje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti.

Dopunski rad

Član 98.

(1) Nastavnik, odnosno saradnik visokoškolske ustanove može zaključiti ugovor o dopunskom radu na drugoj visokoškolskoj ustanovi samo uz prethodnu saglasnost visokoškolske ustanove na kojoj ima zasnovan radni odnos sa punim radnim vremenom.

(2) Opštim aktom visokoškolske ustanove uređuju se uslovi i postupak davanja saglasnosti za angažovanje nastavnika na drugoj visokoškolskoj ustanovi.

Angažovani nastavnici i saradnici

Član 99.

Visokoškolska ustanova, u skladu sa opštim aktom, može angažovati nastavnike i saradnike sa drugog univerziteta iz BiH ili inostranstva, koji imaju odgovarajući izbor u zvanje na užu naučnu oblast.

Ostvarivanje dijela nastave

Član 100.

(1) Istaknuti naučnik i umjetnik može da učestvuje u ostvarivanju dijela nastave na nastavnom predmetu na visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa statutom.

(2) Na akademiji umjetnosti saradnici mogu, u saradnji sa nastavnikom, izvoditi nastavu iz dijela programa ili pojedinih oblika stručnog, odnosno umjetničkog rada, obuku iz stručnih znanja i vještina, vježbe i druge poslove utvrđene statutom.

(3) Za potrebe realizacije dijela praktične nastave koja se realizuje u visokoškolskoj ustanovi ili van nje, može biti angažovano lice koje je zaposleno u pravnom licu sa kojim visokoškolska ustanova ima zaključen sporazum o saradnji.

Prava i obaveze akademskog osoblja

Član 101.

(1) Akademsko osoblje u okviru radnog vremena priprema i izvodi nastavu, obavlja naučnoistraživački i umjetnički rad i ostale poslove koji su sastavni dio nastavnog opterećenja.

(2) Akademsko osoblje je obavezno da ličnim prisustvom i angažmanom u potpunosti realizuje utvrđeni plan i program iz nastavnog predmeta za koji je odgovoran.

(3) Odgovorni nastavnik i saradnik, u skladu sa obavezama utvrđenim nastavnim planom i programom, odgovoran je za izvođenje svih oblika nastave – predavanja, vježbi, seminara, praktičnog rada, kao i za praćenje aktivnosti studenata i provjeru njihovog znanja.

(4) Visokoškolska ustanova dužna je da svojim statutom utvrdi metode za praćenje izvršavanja obaveza akademskog osoblja iz st. 2. i 3. ovog člana.

(5) Prava, obaveze i odgovornosti lica iz stava 1. ovog člana uređuju se odredbama Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti visokog obrazovanja i studentskog standarda Republike i opšteg akta visokoškolske ustanove.

(6) Za pitanja prava, obaveza i odgovornosti iz radnog odnosa akademskog osoblja i drugih lica zaposlenih u visokoškolskoj ustanovi primjenjuje se zakon kojim se uređuju radni odnosi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Mirovanje prava i obaveza i odsustva akademskog osoblja

Član 102.

(1) Nastavnik i saradnik imaju pravo na mirovanje rokova za izbor u akademska zvanja i na mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa, u vrijeme dok obavljaju dužnost rektora ili prorektora u visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa njenim statutom ili dok obavljaju drugu javnu funkciju.

(2) Nastavniku ili saradniku koji se nalazi na porodiljskom odsustvu ili je spriječen za rad po osnovu bolovanja dužem od šest mjeseci, izborni period se na lični zahtjev produžava za to vrijeme.

(3) Nastavniku i saradniku, na lični zahtjev, senat na prijedlog vijeća članice univerziteta, može odobriti plaćeno odsustvo u trajanju od jedne školske godine radi naučnog, umjetničkog ili stručnog rada ili usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(4) Nastavniku i saradniku, na lični zahtjev, senat na prijedlog vijeća članice univerziteta, može odobriti neplaćeno odsustvo u trajanju od najduže četiri godine radi daljeg usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(5) Senat je dužan da odluči o zahtjevu iz st. 3. i 4. ovog člana u skladu sa zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

Prestanak radnog odnosa akademskog osoblja

Član 103.

(1) Nastavniku prestaje radni odnos na visokoškolskoj ustanovi na kraju akademske godine u kojoj je navršio 68 godina života.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, redovni profesor može biti ugovorno angažovan u nastavi do godinu dana, na prijedlog senata visokoškolske ustanove, ukoliko po prethodno raspisanom konkursu nije izabran odgovarajući kandidat, sa mogućnošću produženja do kraja akademske godine u kojoj je navršio 70 godina života po istoj proceduri.

(3) Lice penzionisano u skladu sa propisima Federacije BiH, Brčko Distrikta BiH ili druge države ne može izvoditi nastavu na visokoškolskim ustanovama u Republici.

(4) Penzionisani nastavnici u zvanju redovnog profesora iz st. 1. i 2. ovog člana mogu biti članovi komisija za odbranu završnog rada drugog ciklusa i doktorske disertacije do navršene 75. godine.

Profesor emeritus

Član 104.

(1) Senat univerziteta može, na prijedlog naučno-nastavnog vijeća fakulteta, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća akademije, dodijeliti zvanje profesor emeritus penzionisanom redovnom profesoru koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umjetničkim radom, stekao međunarodnu reputaciju i postigao rezultate u obezbjeđivanju naučno-nastavnog, odnosno umjetničko-nastavnog kadra u oblasti za koju je izabran.

(2) Profesor emeritus može:

- 1) učestvovati u izvođenju nastave na drugom i trećem ciklusu studija,
- 2) učestvovati u istraživačkim projektima,
- 3) biti član komisije za izbor u zvanja i
- 4) biti član komisije za odbranu završnog rada.

(3) Profesor emeritus ne može biti određen za odgovornog nastavnika iz člana 97. stav 1. ovog zakona.

(4) Postupak i uslovi dodjele zvanja i prava lica iz stava 1. ovog člana utvrđuju se opštim aktom univerziteta.

(5) Lice koje je izabrano u zvanje iz stava 1. ovog člana, prava i obaveze iz stava 2. ovog člana može ostvarivati najkasnije do navršene 75. godine, a ona se utvrđuju ugovorom o angažovanju na visokoškolskoj ustanovi.

Počasni doktor nauka i gostujući profesor

Član 105.

(1) Univerzitet može dodijeliti i zvanje počasni doktor nauka, u skladu sa uslovima i procedurama utvrđenim statutom univerziteta i opšteprihvaćenim standardima u naučnoistraživačkoj i obrazovnoj djelatnosti.

(2) Univerzitet može nastavnicima sa drugih visokoškolskih ustanova iz zemlje i inostranstva dodijeliti zvanje gostujući profesor (engl. Visiting Professor) u skladu sa statutom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

GLAVA VIII

TIJELA U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Rektorska konferencija

Član 106.

(1) Rektorska konferencija utvrđuje i zastupa zajedničke interese univerziteta u Republici i ostvaruje saradnju sa institucijama u oblasti obrazovanja u Republici, BiH i inostranstvu.

(2) Punopravni članovi Rektorske konferencije su rektori akreditovanih univerziteta u Republici.

(3) Rad i funkcionisanje Rektorske konferencije uređuje se statutom.

(4) Rad Rektorske konferencije finansiraju univerziteti, u skladu sa njihovim statutima.

(5) Rektori akreditovanih univerziteta iz Republike mogu da budu i članovi Rektorske konferencije BiH.

Konferencija visokih škola

Član 107.

(1) Konferencija visokih škola utvrđuje i zastupa zajedničke interese visokih škola u Republici i ostvaruje saradnju sa institucijama u oblasti obrazovanja u Republici, BiH i inostranstvu.

(2) Punopravni članovi Konferencije visokih škola su direktori akreditovanih visokih škola u Republici.

(3) Rad i funkcionisanje Konferencije visokih škola uređuje se statutom.

(4) Statut Konferencije visokih škola donosi Konferencija visokih škola, na prvom sazivu, konsenzusom.

(5) Rad Konferencije visokih škola finansiraju visoke škole, u skladu sa statutom.

GLAVA IX

PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA I VREDNOVANJE STRANIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije

Član 108.

(1) Priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije je postupak kojim se imaocu kvalifikacije utvrđuje pravo na zapošljavanje (u daljem tekstu: profesionalno priznavanje), odnosno pravo na nastavak obrazovanja (u daljem tekstu: akademsko priznavanje).

(2) Postupak priznavanja ne sprovodi se za kvalifikacije stečene na teritoriji bivše SFRJ do 6. aprila 1992. godine i za kvalifikacije stečene na akreditovanim visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji, na osnovu Sporazuma o uzajamnom priznavanju dokumenata u obrazovanju i regulisanju statusnih pitanja učenika i studenata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 79/05).

(3) Kvalifikacije iz stava 3. ovog člana se u pravnom prometu u Republici koriste na način kao da su stečene na teritoriji Republike.

(4) Izuzetno, na zahtjev imaoca kvalifikacije može se sprovesti postupak profesionalnog priznavanja visokoškolske kvalifikacije stečene na akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi u Republici Srbiji, za potrebe zapošljavanja i u druge profesionalne svrhe u institucijama BiH, Federacije BiH i Brčko Distrikta BiH.

Profesionalno priznavanje

Član 109.

(1) Profesionalno priznavanje sprovodi Agencija putem svoje unutrašnje organizacione jedinice Centra za informisanje i priznavanje stranih visokoškolskih isprava u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: CIP), u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju.

(2) Agencija vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju o sprovedenim postupcima profesionalnog priznavanja.

Akademsko priznavanje

Član 110.

(1) Akademsko priznavanje sprovodi visokoškolska ustanova na kojoj imalac strane visokoškolske kvalifikacije želi da nastavi obrazovanje, na način i po postupku propisanim ovim zakonom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

(2) U postupku akademskog priznavanja stručno tijelo visokoškolske ustanove u čijoj je nadležnosti akademsko priznavanje vrši vrednovanje strane visokoškolske kvalifikacije, odnosno dijela stranog studijskog programa u slučaju nepotpune kvalifikacije, odnosno savladanog dijela studijskog programa.

(3) Ukoliko visokoškolska ustanova utvrdi da nisu ispunjeni uslovi za priznavanje, ali je priznavanje moguće uz ispunjenje dodatnih obaveza (polaganje ispita, seminarski radovi, istraživačka praksa i slično), može predložiti uslovno, djelimično ili alternativno priznavanje.

(4) Uslove za priznavanje iz stava 3. ovog člana detaljnije propisuje visokoškolska ustanova svojim opštim aktom.

Evidencije o sprovedenim postupcima akademskog priznavanja

Član 111.

Visokoškolska ustanova vodi evidenciju i trajno čuva dokumentaciju o sprovedenim postupcima akademskog priznavanja.

GLAVA X

EVIDENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Evidencija

Član 112.

(1) Visokoškolska ustanova i članica univerziteta vodi:

- 1) matičnu knjigu studenata,
- 2) registar uz matičnu knjigu studenata,
- 3) studentski dosije,
- 4) evidenciju o izdatim javnim ispravama,
- 5) evidenciju o ispitima,
- 6) evidenciju o priznatim stranim visokoškolskim kvalifikacijama i
- 7) evidenciju o izvršenim ekvivalencijama ranije stečenih zvanja sa novim zvanjima.

(2) Podaci upisani u evidenciju prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obavljanja djelatnosti visokoškolske ustanove, odnosno članice univerziteta i za potrebe Ministarstva.

(3) Podaci iz evidencije koriste se tako da se obezbjeđuje zaštita identiteta studenata, u skladu sa zakonom.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije koju vodi visokoškolska ustanova.

(5) Visokoškolska ustanova dužna je da trajno čuva dokumentaciju iz stava 1. ovog člana.

(6) Podaci upisani u evidenciju visokoškolske ustanove dostavljaju se Ministarstvu za obavljanje zakonom utvrđenih poslova, u skladu sa ovim zakonom.

Jedinstveni informacioni sistem

Član 113.

(1) Ministarstvo, s ciljem prikupljanja sveobuhvatnih i standardizovanih podataka o visokom obrazovanju, vodi jedinstveni informacioni sistem (u daljem tekstu: JIS).

(2) Ministar pravilnikom propisuje način prikupljanja, pohranjivanja i obrade informacija, odnosno ostale procedure važne za rad JIS-a.

(3) Sve visokoškolske ustanove dužne su da omoguće pristup podacima u svojim informacionim sistemima za potrebe unosa i ažuriranja podataka u JIS-u.

Javne isprave

Član 114.

(1) Na osnovu podataka iz evidencije, visokoškolska ustanova izdaje javne isprave u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Javne isprave u smislu ovog zakona su:

- 1) studentska knjižica – indeks,

- 2) diploma o stečenom zvanju,
- 3) dodatak diplomi,
- 4) uvjerenje o položenim ispitima,
- 5) uvjerenje o stečenom zvanju,
- 6) uvjerenje o ekvivalenciji ranije stečenog zvanja sa novim zvanjem i
- 7) uvjerenje o završenom programu cjeloživotnog učenja.

(3) Visokoškolska ustanova izdaje javne isprave na jednom od službenih jezika koji su u upotrebi u Republici, na ćirilicom ili latiničkom pismu, zavisno od zahtjeva studenta.

(4) Kada se nastava ostvaruje na nekom od stranih jezika, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično na jeziku srpskog naroda, a na zahtjev studenta na drugom službenom jeziku u upotrebi u Republici i na jeziku i pismu na kojem se izvodi nastava.

(5) Na zahtjev studenta, visokoškolska ustanova je dužna da izda diplomu i dodatak diplomi i na engleskom jeziku.

(6) Na zahtjev studenta, visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koji sadrži podatke o nivou, vrsti i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

(7) Na osnovu podataka iz evidencije, visokoškolska ustanova, odnosno fakultet ili umjetnička akademija kao članica univerziteta, izdaje duplikat diplome o stečenom zvanju poslije proglašenja originalne diplome nevažećom u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(8) Na novoj diplomi upisuje se oznaka da je riječ o duplikatu diplome, koja je izdata poslije proglašenja originala diplome nevažećim.

(9) Visokoškolska ustanova izdaje uvjerenje o stečenom zvanju do izdavanja diplome kojim se utvrđuje da je student ispunio uslove za sticanje zvanja iz ciklusa studija koji je završio.

(10) Uvjerenje iz stava 9. ovog člana izdaje se u roku od sedam dana od dana završetka ciklusa studija i važi do izdavanja diplome i dodatka diplomi.

Ovjera diploma

Član 115.

(1) Diploma se ovjerava suvim žigom visokoškolske ustanove.

(2) Dodatak diplomi obavezno se izdaje uz diplomu i sadrži vještine, kompetencije i znanja nosioca diplome i druge podatke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom.

(3) U dodatku diplomi obavezno se navode i ECTS bodovi ostvareni van matične visokoškolske ustanove.

(4) Ministar donosi Pravilnik o sadržaju javnih isprava koje izdaju visokoškolske ustanove.

Potpisivanje diploma/dodatka diplomi

Član 116.

(1) Diplomu i dodatak diplomi potpisuju rektor i dekan fakulteta, odnosno umjetničke akademije, u sastavu univerziteta.

(2) Diplomu i dodatak diplomi visoke škole potpisuje direktor.

(3) Dodatak diplomi ovjerava se pečatom visokoškolske ustanove.

(4) Zajednička diploma i dodatak diplomi izdaju se u skladu sa ugovorom iz člana 27. stav 5. ovog zakona.

Slučaj nestanka diplome

Član 117.

Lice koje nema javnu ispravu o stečenom zvanju, a evidencija o tome, odnosno arhivska građa je uništena, nestala ili nedostupna, može da podnese zahtjev osnovnom sudu u mjestu prebivališta ili boravišta zbog utvrđivanja završenog školovanja.

Oglašavanje diplome ništavom

Član 118.

(1) Visokoškolska ustanova obavezna je da oglasi ništavim diplomu, dodatak diplomi i uvjerenje o stečenom zvanju u slučajevima:

- 1) ako ih je potpisalo neovlašćeno lice,
- 2) ako ih je izdala neakreditovana visokoškolska ustanova,
- 3) ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na studiju na način i prema postupku koji je utvrđen ovim zakonom i studijskim programom visokoškolske ustanove i
- 4) plagijata.

(2) Oglašavanje diplome, dodatka diplomi i uvjerenja o stečenom zvanju ništavim, objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(3) Ukoliko diploma, dodatak diplomi i uvjerenje o stečenom zvanju sadrže grešku u imenima i brojevima, pisanju, kao i druge očigledne netačnosti, ispravka se vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

GLAVA XI ETIKA

Akadska čestitost

Član 119.

(1) Akadska čestitost u skladu sa ovim zakonom podrazumijeva istraživačku čestitost u planiranju, sprovođenju i objavljivanju rezultata istraživanja, nastavničku čestitost u mentorstvu, radu sa studentima i drugim saradnicima u nastavi, odnosno profesionalnost koja se ogleda u poštovanju međunarodnih akademskih normi, zakona i dostojanstva osobe.

(2) Povrede istraživačke čestitosti ogledaju se u neetičkim praksama prilikom sprovođenja i objavljivanja rezultata istraživanja kao što su plagiranje, izmišljanje, krivotvorenje, zloupotreba autorstva, dvostruke publikacije, selektivno izvještavanje i slično.

(3) Povrede nastavničke čestitosti ogledaju se u neetičkim praksama prilikom rada sa studentima i nastavnicima kao što su neizvršavanje nastavničkih obaveza, narušavanje dostojanstva ličnosti, uključujući zastrašivanje, ucjenjivanje, primanje mita i slično.

(4) Svaka visokoškolska ustanova dužna je da, u skladu sa svojim opštim aktima, sankcioniše akademsko osoblje za koje se utvrdi da je povrijedilo akademsku čestitost iz st. 2. i 3. ovog člana.

Plagijat

Član 120.

(1) Stručni, naučni ili umjetnički rad za koji nadležni organ visokoškolske ustanove utvrdi da je plagijat smatra se ništavim, kao i nagrade, zvanja, diplome i titule koje je lice koje se koristi plagijatom steklo na osnovu takvog rada.

(2) Postupak utvrđivanja plagijata iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova uređuje opštim aktom.

(3) Visokoškolska ustanova dužna je da proglasi ništavim sve nagrade, zvanja, diplome i titule koje je lice iz stava 1. ovog člana steklo na toj ustanovi, na osnovu takvog rada.

Sankcije

Član 121.

(1) Nastavnik ili saradnik koji je pravosnažnom presudom osuđen za krivično djelo protiv polnog integriteta, falsifikovanja javne isprave koju izdaje visokoškolska ustanova ili primanja mita u obavljanju poslova u visokoškolskoj ustanovi, kao i lice koje je teže prekršilo kodeks profesionalne čestitosti u skladu sa ovim zakonom, ne može biti birano u zvanje nastavnika, odnosno saradnika.

(2) Ako je protiv nastavnika ili saradnika pokrenut krivični postupak za krivična djela iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova dužna je da udalji radnika s rada do okončanja krivičnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(3) Visokoškolska ustanova otkazaće ugovor o radu zaposlenom nastavniku, odnosno saradniku koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

GLAVA XII

FINANSIRANJE JAVNIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Izvori finansiranja

Član 122.

(1) Sredstva za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na javnim visokoškolskim ustanovama obezbjeđuju se iz sljedećih izvora:

- 1) budžeta Republike,
- 2) vlastitih prihoda,
- 3) budžeta jedinica lokalne samouprave,
- 4) donacija i
- 5) drugih izvora.

(2) Sredstva iz stava 1. ovog člana pripadaju visokoškolskoj ustanovi i članici univerziteta koja ih je ostvarila i koriste se u skladu sa zakonom, statutom, podzakonskim aktima i usvojenim finansijskim planom.

(3) Visokoškolske ustanove mogu se finansirati samo iz onih izvora koji ne utiču na njihovu autonomiju.

(4) Za korišćenje finansijskih sredstava, u skladu sa finansijskim planom i propisima koji uređuju oblast visokog obrazovanja i finansijskog poslovanja, odgovoran je rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, dekan/direktor članice univerziteta i upravni odbor visokoškolske ustanove u skladu sa aktima visokoškolske ustanove.

Školarine

Član 123.

(1) Školarina na javnim visokoškolskim ustanovama u smislu ovog zakona je:

- 1) iznos sredstava kojim redovni student prvog i drugog ciklusa studija koji je u prvu godinu studija upisan u skladu sa članom 69. stav 4. ovog zakona učestvuje u

- sufinansiranju ukupnih troškova za jednu godinu studija, ako ne ispuni uslove za upis naredne godine studija, odnosno ako obnavlja godinu,
- 2) iznos sredstava kojim redovni student prvog, drugog i trećeg ciklusa studija koji je u prvu godinu studija upisan u skladu sa članom 54. stav 1. tačka 13) ovog zakona učestvuje u sufinansiranju ukupnih troškova za jednu godinu studija.
- (2) Javna visokoškolska ustanova dostavlja Ministarstvu prijedlog visine školarine iz stava 1. tačka 1) ovog člana, najkasnije do 31. marta tekuće godine za narednu akademsku godinu.
- (3) Ministarstvo predlaže Vladi visinu školarine iz stava 1. tačka 1) ovog člana za sve studijske programe na javnim visokoškolskim ustanovama.
- (4) Vlada donosi odluku o visini školarine iz stava 3. ovog člana za sve studijske programe na javnim visokoškolskim ustanovama, za svaku akademsku godinu.
- (5) Redovni studenti prvog i drugog ciklusa studija koji su upisani u skladu sa članom 69. stav 4. ovog zakona finansiraju se iz budžeta Republike u prvoj i svakoj narednoj godini studija koju prvi put upisuju.
- (6) Redovni studenti prvog ciklusa studija upisani u skladu sa članom 69. stav 4. ovog zakona koji prvi put obnavljaju završnu godinu studija finansiraju se iz budžeta Republike.
- (7) Prava iz st. 5. i 6. ovog člana student može koristiti samo na jednom studijskom programu, na istom nivou studija, na javnim visokoškolskim ustanovama.
- (8) Student koji prekine školovanje u toku prve godine studija u kojoj je koristio pravo iz stava 5. ovog člana, dužan je prije ispisa platiti iznos školarine za tu godinu, određene u skladu sa stavom 4. ovog člana.
- (9) Izuzetno, na prijedlog vijeća članice univerziteta i uz saglasnost Ministarstva, redovni studenti prvog ciklusa studija koji su upisani u skladu sa članom 54. stav 1. tačka 13) ovog zakona, mogu koristiti pravo iz stava 5. ovog člana od treće godine prvog ciklusa studija, ako nisu obnavljali prethodne godine studija i imaju prosječnu ocjenu iznad 8,00.
- (10) Visinu školarine iz stava 1. tačka 2) ovog člana i ostale naknade koje studenti plaćaju tokom školovanja određuje visokoškolska ustanova i dužna je da prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata objavi visinu školarine i ostale naknade za sve studijske programe na način dostupan javnosti.

Podsticajna sredstva

Član 124.

- (1) Ministarstvo obezbjeđuje podsticajna sredstva:
- 1) redovnim studentima starosti do 35 godina, ako prvi put upisuju godinu na trećem ciklusu studija i
- 2) redovnim studentima prvog ciklusa studija, ako u roku završe studije.
- (2) Podsticajna sredstva se dodjeljuju u postupku javne konkurencije koju sprovodi konkursna komisija koju imenuje Ministarstvo.
- (3) Ministar na prijedlog komisije donosi rješenje o dodjeli podsticajnih sredstava.
- (4) Obavještenje i rješenje o dodjeli podsticajnih sredstava dostavlja se svim učesnicima konkursa.
- (5) Rješenje ministra iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.
- (6) Ministar donosi pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za podsticajna sredstva iz stava 1. ovog člana.

**Sredstva za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja koja
obezbjeđuje osnivač**
Član 125.

(1) Sredstvima budžeta Republike finansiraju se plate i naknade zaposlenih, u skladu sa propisima kojim se uređuju plate zaposlenih u oblasti visokog obrazovanja, standardima i normativima za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova.

(2) Sredstvima budžeta Republike sufinansiraju se:

- 1) troškovi školarine u skladu sa članom 123. st. 5. i 6. ovog zakona,
- 2) troškovi naučnoistraživačkog i umjetničkog rada,
- 3) troškovi materijala i usluga,
- 4) troškovi za nabavku stalnih sredstava,
- 5) programi i projekti studentskih organizacija,
- 6) međunarodne razmjene studenata i akademskog osoblja i
- 7) oprema i uslovi za studiranje studenata sa invaliditetom.

(3) Ministar donosi pravilnik o:

- 1) standardima i normativima za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova,
- 2) sufinansiranju međunarodne razmjene studenata i akademskog osoblja.

(4) Učešće budžeta Republike u sufinansiranju troškova iz stava 2. ovog člana utvrđuje se na osnovu propisa kojima se uređuje izvršenje budžeta i usvojenim budžetom Republike.

Vlastiti prihodi visokoškolskih ustanova
Član 126.

(1) Sredstva koja visokoškolska ustanova i članica univerziteta ostvari, izuzev sredstava koja se obezbjeđuju iz budžeta Republike, čine vlastiti prihod te visokoškolske ustanove i članice univerziteta (školarine, upisnine, naknade, donacije, prihodi od komercijalizacije znanja, prihodi od usluga trećim licima i ostali prihodi od registrovanih djelatnosti navedenih u aktu o osnivanju visokoškolske ustanove).

(2) Vlastite prihode iz prethodnog stava visokoškolska ustanova može ostvariti na način i po postupku kojim se ne ometa obavljanje osnovne djelatnosti visokoškolske ustanove.

(3) Upravni odbor visokoškolske ustanove donosi Pravilnik o kriterijumima za korišćenje vlastitih prihoda na osnovu prijedloga vijeća članica univerziteta.

GLAVA XIII
FINANSIRANJE PRIVATNIH VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

Izvori finansiranja
Član 127.

(1) Sredstva za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na privatnim visokoškolskim ustanovama obezbjeđuju se iz:

- 1) sredstava koje obezbjeđuje osnivač,
- 2) školarina,
- 3) prihoda od izdavačke i drugih djelatnosti koje ne utiču na osnovnu djelatnost visokoškolske ustanove,
- 4) donacija i
- 5) ostalih izvora.

(2) Sredstvima iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova samostalno raspolaže, a

koristi ih za unapređenje djelatnosti i podizanje kvaliteta rada, u skladu sa ovim zakonom, statutom i finansijskim planom.

Školarina na privatnoj visokoškolskoj ustanovi

Član 128.

(1) Odluku o visini školarine, u smislu iznosa sredstava kojim student učestvuje u finansiranju ukupnih troškova njegovog studija na privatnoj visokoškolskoj ustanovi za jednu godinu studija donosi visokoškolska ustanova.

(2) Visokoškolska ustanova iz stava 1. ovog člana dužna je da prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata objavi visinu školarine i ostalih naknada za sve studijske programe na način dostupan javnosti.

GLAVA XIV

NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Upravni nadzor

Član 129.

(1) Upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova i zakonitošću akata donesenih od strane visokoškolskih ustanova, na osnovu ovog zakona, vrši Ministarstvo.

(2) Upravni nadzor se sprovodi tako da se ne narušava autonomija i ne ometa rad visokoškolske ustanove.

(3) Ako Ministarstvo u vršenju upravnog nadzora utvrdi da visokoškolska ustanova, u cijelosti ili za pojedine studijske programe, ne ispunjava neki od uslova za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja propisanih ovim zakonom, odrediće rok u kojem visokoškolska ustanova dužna da otkloni utvrđene nedostatke.

(4) Ako visokoškolska ustanova iz stava 3. ovog člana ne otkloni nedostatke u utvrđenom roku, Ministarstvo će sprovesti postupak oduzimanja dozvole za rad visokoškolskoj ustanovi ili dozvole za izvođenje pojedinih studijskih programa na toj visokoškolskoj ustanovi.

(5) Visokoškolska ustanova kojoj je oduzeta dozvola za rad ili dozvola za izvođenje pojedinih studijskih programa dužna je da zatečenim studentima obezbijedi nastavljjanje i završetak školovanja u skladu sa članom 35. stav 3. ovog zakona.

Inspekcijski nadzor

Član 130.

(1) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske putem prosvjetne inspekcije.

(2) U vršenju nadzora prosvjetni inspektor je ovlašćen da:

- 1) naloži otklanjanje nedostataka u postupku vođenja evidencije i dokumentacije,
- 2) naloži visokoškolskoj ustanovi usaglašavanje pojedinačnih akata visokoškolske ustanove sa propisima, ukoliko utvrdi da su suprotni odredbama zakona, drugim propisima i opštim aktima donesenim na osnovu zakona,
- 3) naloži visokoškolskoj ustanovi donošenje statuta i ostalih akata propisanih statutom,
- 4) naloži visokoškolskoj ustanovi da ispitne rokove organizuje u skladu sa pravilima studiranja i statutom visokoškolske ustanove,
- 5) naloži otklanjanje nedostataka u imenovanju komisije za podnošenje izvještaja o izboru nastavnika i saradnika,

- 6) naloži visokoškolskoj ustanovi da isključi iz nastavnog procesa akademsko osoblje koje nije u skladu sa ovim zakonom steklo odgovarajuće naučno-nastavno zvanje, umjetničko-nastavno, nastavno zvanje ili saradničko zvanje,
- 7) naloži visokoškolskoj ustanovi da isključi iz nastavnog procesa nastavnika ili saradnika koji nije određen za odgovornog nastavnika ili saradnika,
- 8) naloži visokoškolskoj ustanovi da poništi ispite koji nisu:
 1. obavljeni u skladu s ovim zakonom, odnosno statutom visokoškolske ustanove i drugim aktima visokoškolske ustanove i
 2. priznati sa druge visokoškolske ustanove u skladu sa ovim zakonom, odnosno statutom visokoškolske ustanove i drugim aktima visokoškolske ustanove,
- 9) naloži visokoškolskoj ustanovi da poništi upise studenata koji su upisani suprotno odredbama ovog zakona i statuta visokoškolskih ustanova,
- 10) naloži visokoškolskoj ustanovi da poništi javne isprave koje su izdate suprotno odredbama ovog zakona i statuta visokoškolske ustanove,
- 11) naloži visokoškolskoj ustanovi da poništi rješenje o akademskom priznavanju doneseno suprotno odredbama čl. 109. i 110. ovog zakona,
- 12) naloži preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka u roku koji odredi,
- 13) preduzme druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlašten,
- 14) zabrani rad visokoškolskoj ustanovi koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja, a nije upisana u Registar visokoškolskih ustanova,
- 15) zabrani visokoškolskoj ustanovi izvođenje novog studijskog programa, bez dozvole za izvođenje istog,

(3) Lice koje smatra da su njegova prava propisana ovim zakonom povrijeđena može se, radi zaštite tih prava, obratiti nadležnoj inspekciji u roku od tri mjeseca od dana saznanja za učinjenu povredu, a najduže u roku od šest mjeseci od dana učinjene povrede.

(4) U slučajevima iz stava 2. t. 10) i 15) ovog člana prosvjetni inspektor dužan je da predloži ministru da visokoškolskoj ustanovi privremeno zabrani obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Novčane kazne

Član 131.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM kazniće se za prekršaj visokoškolska ustanova, ako:

- 1) ne dozvoli pristup visokom obrazovanju na osnovu: pola, rodnog identiteta, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, veze sa nekom nacionalnom zajednicom, imovine, rođenja, broja godina ili nekog drugog statusa (član 8),
- 2) ne omogući javnost prilikom provjere svih oblika znanja (član 19. stav 2. tačka 4),
- 3) ne objavi nastavni plan prije početka nastave za narednu akademsku godinu (član 20. stav 6),
- 4) izvrši izmjenu studijskog programa i ne obavijesti Ministarstvo o izvršenim izmjenama studijskog programa u skladu sa članom 26. ovog zakona,
- 5) upiše studenta suprotno odredbama člana 67. ovog zakona,
- 6) ne zaključi ugovor sa studentom koji je upisan na tu visokoškolsku ustanovu ili zaključi ugovor suprotno odredbama člana 68. stav 2. ovog zakona,
- 7) ne dostavi prijedlog plana upisa u roku koji je utvrđen članom 69. stav 1. ovog zakona,
- 8) ne dostavi procjenu o potrebnim finansijskim sredstvima za izvođenje studijskog programa u skladu sa članom 69. stav 5. ovog zakona,

- 9) ne objavi odluku na svojoj internet stranici kojom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit (član 73. st. 2. i 3),
 - 10) ne organizuje polaganje ispita u skladu sa članom 74. ovog zakona,
 - 11) studentu ne omogući polaganje ispita pred ispitnom komisijom u skladu sa članom 76. ovog zakona,
 - 12) izvrši izbor u zvanja suprotno odredbama čl. 81. do 86. ovog zakona,
 - 13) ne raspiše i ne okonča konkurs za izbor nastavnika i saradnika u skladu sa članom 91. ovog zakona,
 - 14) ne utvrdi odgovornog nastavnika i saradnika i ne objavi ili objavi netačnu listu odgovornih nastavnika i saradnika (član 97),
 - 15) svojim statutom ne utvrdi metode za praćenje izvršavanja obaveza akademskog osoblja u skladu sa članom 101. stav 4. ovog zakona,
 - 16) ne vodi ili ako vodi neuredno evidencije propisane članom 114. stav 1. ovog zakona,
 - 17) prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata ne utvrdi i Ministarstvu ne predloži visinu školarine za narednu akademsku godinu za sve studentske programe (član 123. stav 2),
 - 18) ne objavi visinu svih naknada u skladu sa članom 123. stav 10. ovog zakona,
 - 19) privatna visokoškolska ustanova ne objavi visinu školarine i ostalih naknada u skladu sa članom 128. stav 2. ovog zakona,
 - 20) ne uskladi statut ili druge opšte akte sa ovim zakonom (član 149).
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi, novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

Novčane kazne

Član 132.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj visokoškolska ustanova, ako:

- 1) izvodi nastavu suprotno odredbama člana 19. st. 7. i 8. ovog zakona,
- 2) obavlja djelatnost visokog obrazovanja u Republici, a nije upisana u Registar iz člana 39. ovog zakona,
- 3) ne dostavi podatke za Registar, a u skladu sa pravilnikom iz člana 39. stav 3. ovog člana,
- 4) ne postupi u skladu sa članom 40. stav 1. ovog zakona,
- 5) izvodi studentski program za koji nije dobila dozvolu za rad (član 41. stav 1),
- 6) obavlja djelatnost visokog obrazovanja van sjedišta i osnuje članicu univerziteta bez dozvole za rad (član 41. stav 2),
- 7) izvrši statusne promjene suprotno odredbi člana 42. ovog zakona,
- 8) ako ne sprovede procedure izbora u zvanja na način i u rokovima kako je propisano članom 91. ovog zakona,
- 9) zaključi ugovor o radu sa nastavnikom, odnosno saradnikom suprotno odredbi člana 98. ovog zakona,
- 10) izvrši priznavanje suprotno odredbama čl. 109. i 110. ovog zakona,
- 11) izda javnu ispravu suprotno odredbama čl. 114. do 116. ovog zakona,
- 12) ne ogласи ništavom diplomu, dodatak diplomi i uvjerenje o stečenom zvanju (član 118. stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

GLAVA XV

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Formiranje savjeta

Član 133.

Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti odluku o formiranju Savjeta.

Studenti upisani u skladu sa ranije važećim zakonom

Član 134.

Studenti upisani u skladu sa ranije važećim Zakonom o visokom obrazovanju imaju pravo da završe studij u skladu sa tim zakonom.

Student koji nije ostvario uslov za upis

Član 135.

Student koji nije ostvario uslov za upis naredne godine studija iz člana 75. stav 1. ovog zakona može upisati narednu godinu studija i sa prenosom najviše dva predmeta, bez obzira na to sa koliko ECTS bodova su iskazani ti predmeti, do početka akademske 2022/2023. godine.

Započeti postupci za izdavanje dozvole za rad

Član 136.

Postupci za osnivanje visokoškolske ustanove, odnosno dobijanje dozvole za izvođenje novih studijskih programa početi prema ranije važećem Zakonu, okončaće se u skladu sa tim zakonom.

Rok za podnošenje zahtjeva za akreditaciju visokoškolske ustanove

Član 137.

Visokoškolske ustanove koje su upisane u Registar dužne su da podnesu zahtjev za akreditaciju visokoškolske ustanove, ako su ispunile uslov iz člana 40. stav 1. ovog zakona, u skladu sa propisima koje donosi Agencija, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana donošenja propisa Agencije.

Usklađivanje studijskih programa

Član 138.

Visokoškolske ustanove dužne su da u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona usklade studijske programe sa odredbama člana 21. st. 3. i 4. ovog zakona.

Izabrani nastavnici i saradnici prema ranije važećem zakonu

Član 139.

(1) Nastavnici i saradnici izabrani u zvanja prema ranije važećem Zakonu o visokom obrazovanju zadržavaju ta zvanja do isteka perioda na koje su birani.

(2) Lica koja su birana u zvanje docenta i vanrednog profesora i koja su do stupanja na snagu ovog zakona proveli više od jedne polovine izbornog perioda, imaju pravo na izbor po

uslovima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Zatečeni mandati

Član 140.

(1) Mandat rektora, prorektora, dekana i prodekana javne visokoškolske ustanove, koji su izabrani prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, traje do isteka mandata na koji su birani, uključujući i lica koja imaju zvanje docenta i koja vrše dužnost dekana, nezavisno od trajanja izbornog perioda u zvanje docenta.

(2) Mandat članova Savjeta za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Republike Srpske, koji su izabrani prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, prestaje danom stupanja na snagu ovog zakona.

Studenti koji studiraju prema odredbama Zakona o univerzitetu

Član 141.

(1) Studenti upisani na diplomski studij koji su ispunili uslove za sticanje statusa apsolventa do kraja akademske 2017/2018. godine, prema odredbama Zakona o univerzitetu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 12/93, 14/94, 99/04 i 92/05), mogu završiti te studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija najduže do kraja akademske 2019/2020. godine.

(2) Studenti upisani na diplomski studij u trajanju od pet ili šest godina prema odredbama Zakona o univerzitetu mogu završiti te studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija najduže do kraja akademske 2021/2022. godine.

(3) Studenti upisani na postdiplomski studij prema odredbama Zakona o univerzitetu mogu završiti te studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija najduže do kraja akademske 2019/2020. godine.

(4) Ako je visokoškolskoj ustanovi, na koju su upisana lica iz st. 1, 2. i 3. ovog člana, u međuvremenu oduzeta dozvola za rad, ta ustanova je dužna zatečenim studentima obezbijediti završetak školovanja na drugoj licenciranoj visokoškolskoj ustanovi koja izvodi isti ili srodan studijski program.

(5) Stupanjem na snagu ovog zakona studenti koji ne dovrše diplomski i postdiplomski studij u roku propisanom odredbama st. 1, 2. i 3. ovog člana mogu studije nastaviti u skladu sa ovim zakonom.

Postupak profesionalnog priznavanja

Član 142.

Do uspostavljanja CIP-a iz člana 109. stav 1. ovog zakona, postupak profesionalnog priznavanja stranih visokoškolskih kvalifikacija sprovodiće se u skladu sa odredbama ranije važećeg Zakona o visokom obrazovanju.

Sticanje naučnog stepena doktora nauka prema Zakonu o univerzitetu

Član 143.

Lica koja su ispunila uslove za pokretanje postupka za sticanje naučnog zvanja doktor nauka, prema Zakonu o univerzitetu, mogu steći naučni stepen doktora nauka odbranom doktorske disertacije u skladu sa Zakonom o univerzitetu, s tim da se naučni stepen doktora nauka može steći zaključno sa 30. septembrom 2022. godine.

Upis studenata u skladu sa odredbama ovog zakona

Član 144.

Upis studenata u prvu godinu studija u skladu sa odredbama ovog zakona vršiće se od akademske 2020/2021. godine.

Rok za donošenje odluke o Mreži visokoškolskih ustanova

Član 145.

(1) Vlada će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti odluku o Mreži visokoškolskih ustanova iz član 33. stav 1. ovog zakona.

(2) Do donošenja odluke o Mreži visokoškolskih ustanova iz stava 1. ovog člana ne mogu se podnositi zahtjevi za osnivanje visokoškolskih ustanova i studijskih programa.

Započeti postupci za obezbjeđenje kvaliteta

Član 146.

Do donošenja standarda za početnu akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa iz člana 37. stav 2. ovog zakona, standarda za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa iz člana 40. stav 3. ovog zakona, te zakona kojim se uređuje oblast obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju Republike iz čl. 37. i 40. ovog zakona, primjenjivaće se odredbe iz ranije važećeg Zakona o visokom obrazovanju.

Opšti akti

Član 147.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnike o:

- 1) oblastima obrazovanja (član 31. stav 4),
- 2) sadržaju, načinu i postupku upisa u Registar visokoškolskih ustanova (član 39. stav 3),
- 3) uslovima za izbor u naučno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i saradnička zvanja (član 81. stav 4),
- 4) postupku za utvrđivanje kriterijuma za kategorizaciju časopisa (član 84. stav 2),
- 5) sadržaju i načinu vođenja evidencije koju vodi visokoškolska ustanova (član 112. stav 4),
- 6) načinu prikupljanja, pohranjivanja i obrade informacija, odnosno ostale procedure važne za rad jedinstvenog informacionog sistema (član 113. stav 2),
- 7) sadržaju javnih isprava koje izdaje visokoškolska ustanova (član 115. stav 3),
- 8) postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za podsticajna sredstva (član 124. stav 6),
- 9) standardima i normativima za finansiranje javnih visokoškolskih ustanova (član 125. stav 3. tačka 1),
- 10) sufinansiranju međunarodne razmjene studenata i akademskog osoblja (član 125. stav 3. tačka 2).

Primjena podzakonskih akata na osnovu ranije važećeg zakona

Član 148.

Do donošenja podzakonskih akata iz čl. 145. i 147. ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 i 26/19) koji nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Usklađivanje akata visokoškolskih ustanova

Član 149.

Visokoškolske ustanove će uskladiti svoje statute i druge opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata propisanih čl. 145. i 147. ovog zakona.

Izuzetak od primjene

Član 150.

(1) Odredbe ovog zakona ne odnose se na teološke fakultete, visoke teološke škole i teološke akademije.

(2) Teološki fakulteti, visoke teološke škole i teološke akademije mogu biti u sastavu univerziteta i to se definiše posebnim ugovorom.

(3) Za akademska pitanja visokoškolskih ustanova iz stava 1. ovog člana nadležan je Senat univerziteta.

Prestanak važenja ranijeg zakona

Član 151.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18 i 26/19).

Stupanje na snagu

Član 152.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE NACRTA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kome Republika Srpska, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje brigu o djeci i omladini, obrazovanje, kulturu i zaštitu kulturnih dobara, fizičku kulturu, i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-3702/19 od 6. novembra 2019. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje oblast obrazovanja. Takođe ustavni osnov je sadržan i u članu 70. stav 2. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav 1. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u obrazloženju zakona naveo razloge za donošenje novog Zakona o visokom obrazovanju. Prema navodima obrađivača, jedan od osnovnih razloga za donošenje novog Zakona o visokom obrazovanju sadržan je u neophodnosti usklađivanja sistema visokog obrazovanja Republike Srpske, sa kontinuiranim promjenama u evropskom prostoru visokog obrazovanja. U skladu sa tim, a u cilju poboljšanja kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja novo u ovom zakonu je da je akreditacija visokoškolskih ustanova obavezana. Pored toga, novo je da profesionalno priznavanje stranih visokoškolskih isprava sprovodi Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova. Novina u ovom Nacrtu zakona je preciznije određivanje pojmova akademskih i strukovnih studija, univerziteta i visokih škola, zajedničkog studijskog programa, cjeloživotnog učenja, dodavanje novih uslova za izbor u naučno-nastavna i umjetnička zvanja. Takođe, povećan je minimalan broj studijskih programa i minimalan broj oblasti obrazovanja iz kojih se realizuju studijski programi. Savjetu za razvoj visokog obrazovanja Republike Srpske utvrđena je značajnija uloga u sistemu visokog obrazovanja. Uvode se kratki programi visokog obrazovanja kao dio studija prvog ciklusa koji izvode visokoškolske ustanove i čijim se završetkom stiču odgovarajući sertifikati.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo je, ne upuštajući se u cjelishodnost zakonskih rješenja, dao određene primjedbe i sugestije u cilju usklađivanja predloženog teksta Zakona sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske. U vezi sa tim, date su primjedbe koje se odnose na usaglašavanje teksta Nacrta zakona sa čl. 5, 15, 20, 51, 83. i 84. Pravila, a odnose se na strukturu propisa, cjelovito i sistematično uređivanje osnovnih i sadržinskih odredbi, na obim uređivanja odnosno na nejasno i nepotpuno normiranje pojedinih odredbi Nacrta zakona. Nacrtom zakona bilo je predviđeno da se pitanja koja je neophodno urediti zakonom, kao što su utvrđivanje nadležnosti i kriterijumi, ustanovljavanje prava i obaveza, mogu uređivati podzakonskim aktima.

Obrađivač Zakona je u obrazloženju naveo da je u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 10. Pravila, te t. 4. i 15. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12),

utvrdio da Zakon ima značaja za javnost i da će biti objavljen na internet stranici Ministarstva (www.vladars.net), sa rokom od osam dana radi dostavljanja primjedaba i sugestija. Takođe, obrađivač je naveo da se prije izrade Nacrta zakona obratio javnim visokoškolskim ustanovama u Republici Srpskoj, Uniji studenata Republike Srpske, Sindikatu obrazovanja, Savjetu za razvoj visokog obrazovanja Republike Srpske i ostalim zainteresovanim subjektima.

Obrađivač Zakona prihvatio je date primjedbe i sugestije i ugradio ih u tekst Nacrta zakona.

Budući da je predmetni zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o visokom obrazovanju može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju, broj 17.03-020-3793/19 od 6. novembra 2019. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Nacrta zakona o visokom obrazovanju, nije ustanovljeno da EU *acquis* sadrži obavezujuće izvore koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog Nacrta zakona, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „neprimjenjivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje novog Zakona o visokom obrazovanju je posljedica neophodnog usklađivanja domaćeg sistema visokog obrazovanja sa promjenama u evropskom prostoru visokog obrazovanja koje su, u periodu od usvajanja važećeg Zakona iz 2010. godine, bile brojne, heterogene i kontinuirane.

Tokom primjene važećeg Zakona pokazalo se da određena zakonska rješenja treba preciznije ili jasnije ili na drugačiji način urediti. Tako se, na primjer, pokazalo da postupak akreditacije, koji je važećim Zakonom propisan kao neobavezan, treba propisati kao obavezu svim visokoškolskim ustanovama, kako bi se obezbijedila veća prepoznatljivost, prohodnost, uporedivost i kvalitet domaćih visokoškolskih kvalifikacija van granica Republike i BiH.

Propisivanjem akreditacije kao obavezne Republika je svoj sistem visokog obrazovanja uskladila sa vodećim tendencijama u zemljama članicama evropskog prostora visokog obrazovanja. Sam postupak akreditacije pak, nije uređen ovim zakonom već će biti uređen posebnim zakonom o obezbjeđenju kvaliteta, što je takođe, jedna važna kvalitativna promjena u pravcu obezbjeđenja većeg nivoa kvaliteta u visokom obrazovanju.

Još jedan element u sistemu osiguranja kvaliteta, a to je priznavanje stranih visokoškolskih kvalifikacija, ovim nacrtom se prenose u nadležnost Agencije za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Republici Srpskoj, te se predviđa osnivanje Centra za informisanje i priznavanje kao njene unutrašnje organizacione jedinice u čijoj će nadležnosti biti profesionalno priznavanje. Na ovaj način, Republika je u potpunosti implementirala principe i standarde Lisabonske konvencije i uskladila sistem priznavanja sa zemljama potpisnicama ove konvencije.

Nacrt zakona, pored ostalog, precizira vrste i nivoe studija i postavlja rigoroznije uslove za osnivanje visokoškolskih ustanova, kao i rigoroznije kriterijume za izbore u naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja. Povećan je minimalan broj studijskih programa i minimalan broj oblasti obrazovanja iz kojih se realizuju programi, te je kao uslov za osnivanje univerziteta određeno da univerzitet realizuje najmanje deset različitih akademskih programa iz najmanje četiri oblasti (u važećem Zakonu je propisano najmanje pet programa iz najmanje tri oblasti). Za visoku školu je određeno da realizuje najmanje tri programa iz najmanje jedne oblasti obrazovanja (u važećem Zakonu najmanje jedan studijski program iz jedne oblasti obrazovanja). Osnivač privatnog univerziteta mora imati prethodno izvedenu najmanje jednu generaciju

studenata iz najmanje sedam različitih studijskih programa i najmanje četiri oblasti obrazovanja (u važećem Zakonu najmanje pet različitih studijskih programa iz najmanje tri oblasti obrazovanja).

Savjet za razvoj visokog obrazovanja Republike Srpske dobija značajniju ulogu u sistemu visokog obrazovanja. U sastav Savjeta sada ulaze predstavnici privrednog sektora, a neke od novih nadležnosti ovog tijela su predlaganje standarda za početnu akreditaciju i akreditaciju, predlaganje Vladi Mreže visokoškolskih ustanova i studijskih programa Republike, te predlaganje Ministarstvu modela finansiranja naučnoistraživačke djelatnosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja.

Po prvi put od pristupanja bolonjskom procesu, u Zakon se uvode kratki programi visokog obrazovanja kao dio studija prvog ciklusa koji izvode visokoškolske ustanove i čijim se završetkom stiču odgovarajući certifikati.

Nacrtom zakona precizno su definisani pojam i uslovi za izvođenje zajedničkih studija, s obzirom na trend povećanja ove vrste studija u zemljama regiona. Uvodi se Mreža visokoškolskih ustanova i studijskih programa koja će se donositi za period od dvije godine, te Plan zapošljavanja na visokoškolskim ustanovama. Ovi planski dokumenti omogućiće strateški i usmjeren razvoj sistema visokog obrazovanja.

Sastav rukovodnih organa na visokoškolskoj ustanovi i uslovi za imenovanje su promijenjeni u cilju podizanja standarda kvaliteta upravljanja i rukovođenja i efikasnosti rada visokoškolskih ustanova. Tako u sastav upravnih odbora sada ulaze i dva predstavnika privrede, dekan više ne može biti lice sa zvanjem docenta, u sastav senata ulaze dekani koji su sada odgovorni za korišćenje finansijskih sredstava fakulteta/akademije vijeću i upravnom odboru.

U cilju sprečavanja pojave nepoštovanja propisa o radu i zapošljavanju, unesena je odredba o zabrani izvođenja nastave za lica koja su penzionisana po propisima FBiH, Brčko Distrikta BiH ili druge države.

Radi olakšavanja finansijskog položaja studenata, uvodi se oslobađanje plaćanja školarina za redovne studente prvog i drugog ciklusa koji prvi put upisuju prvu godinu studija i prvi put upisuju svaku narednu godinu studija i koji prvi put obnavljaju završnu godinu studija prvog ciklusa, te podsticajna sredstva za redovne studente trećeg ciklusa studija, kao i studente prvog ciklusa studija.

Na kraju, tu je i niz odredaba etičkog i kaznenog karaktera koje imaju za cilj razvijanje i unapređivanje moralnih i etičkih vrijednosti akademske zajednice, prevencija i sankcionisanje plagijata i drugih krivičnih djela u vezi sa naučnoistraživačkim i nastavnim radovima.

Sve pomenute odredbe u ovom nacrtu kao konačan cilj imaju podizanje sveukupnog nivoa kvaliteta u sistemu visokog obrazovanja u Republici Srpskoj.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Glava I – Osnovne odredbe (čl. 1–8) sadrži odredbe, kojima se utvrđuje predmet ovog zakona, definiše djelatnost visokog obrazovanja, utvrđuju ciljevi i principi visokog obrazovanja, definiše autonomija, akademske slobode, akademski integritet, pravo na visoko obrazovanje i nepovredivost akademskog prostora.

Nacrt zakona definiše djelatnost visokog obrazovanja kao djelatnost od posebnog značaja za Republiku Srpsku i istovremeno, kao sastavni dio međunarodnog, a posebno evropskog obrazovnog, naučnog, odnosno umjetničkog prostora.

Kod utvrđivanja ciljeva i principa visokog obrazovanja primijenjena su temeljna načela osnovnih evropskih dokumenata koji se odnose na oblast visokog obrazovanja.

Nacrtom zakona, u odnosu na važeći Zakon, uvodi se novi princip visokog obrazovanja, usklađivanje sa evropskim sistemom visokog obrazovanja kojim će se omogućiti usaglašen sistem visokog obrazovanja Republike Srpske sa trendovima razvoja obrazovanja u Evropi. Takođe, po prvi put uvodi se princip jedinstva nastave i naučnoistraživačkog, odnosno

umjetničkog rada i realizacije društveno korisnih projekata. Na taj način visoko obrazovanje pozicionira se kao aktivan protagonista društvenih promjena, umjesto izolovanog sistema usmjerenog isključivo na izvođenje nastavnog procesa i naučnoistraživačku djelatnost.

Ujedno, uvode se principi na kojima se zasniva visoko obrazovanje: akademski integritet, jedinstvo nastave, naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada i inovativne djelatnosti, kao i stručnog rada, povezanost sa preduniverzitetskim obrazovanjem, zaštita intelektualne svojine u procesima transfera znanja

Pravo na visoko obrazovanje imaju sva lica sa prethodno stečenim četvorogodišnjim srednjim obrazovanjem, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje srednje obrazovanje.

Glavom II – Savjet za visoko obrazovanje Republike Srpske (čl. 9–12) propisano je ko imenuje i razrješava Savjet, način rada i nadležnosti Savjeta.

Savjet je nezavisno akademsko i stručno tijelo, čije članove imenuje i razrješava Vlada Republike Srpske po proceduri koja je utvrđena predmetnim zakonom. Sastav Savjeta obezbjeđuje kompetentnost u kreiranju politike visokog obrazovanja i njegove uloge u društvu, kao i u pogledu usmjeravanja i obezbjeđivanja razvoja te djelatnosti. Savjet u okviru svoje nadležnosti obavlja niz poslova i zadataka od značaja za obezbjeđivanje kvaliteta visokog obrazovanja, a od naročitog značaja je davanje mišljenja o standardima i procedurama za provjeru kvaliteta rada visokoškolskih ustanova i studijskih programa koji garantuju odgovarajući nivo kvaliteta u domenu visokog obrazovanja i koji omogućavaju poređenje domaćih visokoškolskih ustanova i sistema studija sa visokoškolskim ustanovama i sistemima studija u evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Jedna od novina koju predviđa Nacrt zakona u odnosu na važeći Zakonom o visokom obrazovanju je da Savjet ima 17 članova, i to: po dva iz šest naučnih oblasti i jednog iz oblasti umjetnosti koji je predstavnik istaknutih univerzitetskih nastavnika, kao i četiri predstavnika privrednog sektora.

Glavom III – Vrste i nivoi studija (čl. 13–29) uređena je materija studija i studijskih programa.

Prema vrsti, studije se dijele na akademske i strukovne. Akademske studije osposobljavaju studente za razvoj i primjenu naučnih, stručnih i umjetničkih dostignuća, dok strukovne studije osposobljavaju studente za primjenu znanja i vještina potrebnih za uključivanje u radni proces.

Prema nivou visokog obrazovanja studije mogu biti: prvog ciklusa (osnovne akademske i osnovne strukovne studije); drugog ciklusa (master akademske i master strukovne studije) i trećeg ciklusa (doktorske akademske studije).

Nivoi visokog obrazovanja su usklađeni sa Evropskim kvalifikacionim okvirom koji kroz stečene kvalifikacije i ishode učenja daje mogućnosti za rad i dalje obrazovno usavršavanje u drugim zemljama.

Studijski programi koje nudi visokoškolska ustanova prilagodljivi su tako da omogućavaju ulazak i izlazak u odgovarajućim fazama studija i zavisno od napretka koji je student ostvario, dodjelu ESTS bodova i kvalifikacija.

Nacrtom zakona utvrđen je obim svih vrsta i nivoa studija, pri čemu je predviđena i mogućnost da se određeni akademski studijski programi organizuju integrisano u okviru osnovnih i master studija. ECTS bodovi određuju se na osnovu prosječnog rada studenta neophodnog za sticanje predviđenih ishoda učenja, pri čemu jedan ECTS bod predstavlja u pravilu 30 sati ukupnog prosječnog angažovanja studenta.

Nacrtom zakona uvodi se mogućnost da visokoškolske ustanove organizuju kratke programe studija sa jasno definisanom svrhom i ishodima učenja, za koje se izdaje sertifikat o završenom kratkom programu studija i stečenim kompetencijama. Na ovaj način omogućava se brži odgovor visokoškolskih ustanova na potrebe tržišta rada i veća prilagodljivost tržištu rada, jer

završavanjem kratkog programa lice može odmah da se uključi u proces rada u određenoj oblasti.

Visoko obrazovanje se može sticati redovno ili vanredno, što propisuje visokoškolska ustanova svojim opštim aktima i u strukturi studijskog programa.

Pored redovne nastave u sjedištu, visokoškolska ustanova može da organizuje pojedine oblike nastave učenjem na daljinu uz obavezu polaganja ispita u sjedištu visokoškolske ustanove i u skladu sa dozvolom za rad. Uslovi i načini izvođenja nastave na daljinu detaljnije se propisuju opštim aktima visokoškolske ustanove.

Visokoškolska ustanova organizuje i izvodi studije na jednom od jezika konstitutivnih naroda Republike Srpske po vlastitom izboru, a može organizovati i polaganje ispita na jednom od jezika konstitutivnih naroda, po vlastitom izboru studenta. Nastava ili dio nastave može se izvoditi na stranom jeziku ukoliko je takav program akreditovan kao poseban studijski program.

Dio nastave može se izvoditi i u ustanovama koje su nastavne baze visokoškolskih ustanova.

Nacrtom zakona je propisano da se između različitih studijskih programa u okviru istog stepena i vrste studija mogu prenositi ECTS bodovi u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove, odnosno sporazumom između visokoškolskih ustanova. Novina u Nacrtu zakona je uvođenje master strukovnih studija po uzoru na Srbiju i druge zemlje regiona. Modernizacija studijskih programa je obavezan i kontinuiran proces kojim je neophodno obezbijediti usklađenost očekivanih ishoda učenja i potrebnih kompetencija na tržištu rada.

Nacrtom zakona uređuju se studijski programi za sticanje zajedničke diplome, što omogućava da studijske programe organizuju i izvode dvije ili više domaćih, odnosno domaćih i stranih visokoškolskih ustanova. Takođe, uređuju se multidisciplinarni ili interdisciplinarni studiji koje mogu organizovati jedna ili više visokoškolskih ustanova na način koji je propisan opštim aktom visokoškolske ustanove.

Ovim zakonom utvrđuje se obaveza izrade završnog rada za studijske programe drugog ciklusa i integrisane studije i obaveza izrade doktorske disertacije za studijske programe trećeg ciklusa.

Glavom IV – Visokoškolske ustanove (čl. 30–46) propisuje vrste, sastav, osnivanje, organizaciju, imovinu i dozvolu za rad visokoškolske ustanove.

Samostalne visokoškolske ustanove su univerziteti i visoke škole koje stiču svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar.

Definisana je integrativna funkcija visokoškolskih ustanova koja za univerzitete podrazumijeva da je univerzitet, nosilac aktivnosti u obavljanju djelatnosti visokog obrazovanja, da objedinjuje obrazovni i naučnoistraživački, stručni, odnosno, umjetnički rad i da je ovlašćen da uređuje unutrašnju organizaciju i odnose unutar nje.

Univerzitet je u obavezi da realizuje najmanje deset različitih akademskih studijskih programa iz najmanje četiri oblasti obrazovanja. Univerzitet je u obavezi da izvodi akademske studije sva tri ciklusa a može izvoditi i strukovne studije prvog i drugog ciklusa.

Visoka škola objedinjuje obrazovni, istraživački i stručni, odnosno umjetnički rad i projekte od značaja za privredni sektor.

Visoka škola ima obavezu da realizuje najmanje tri studijska programa iz najmanje jedne oblasti obrazovanja i može izvoditi strukovne i akademske studije prvog ciklusa.

Predviđena je i mogućnost komercijalizacije rezultata naučnoistraživačkog ili umjetničkog rada tako da visokoškolska ustanova može biti osnivač privrednih društava.

Vlada Republike Srpske, na prijedlog Savjeta usvaja odluku o Mreži visokoškolskih ustanova i studijskih programa u Republici Srpskoj. Mreža visokoškolskih ustanova će sadržavati smjernice i kriterijume za osnivanje novih visokoškolskih ustanova i studijskih programa i projekciju osnivanja novih visokoškolskih ustanova, vodeći računa o stvarnim potrebama za pokretanjem određenog studijskog programa u pojedinim opštinama, odnosno dijelovima Republike Srpske.

Propisana je mogućnost da visokoškolska ustanova van okvira studijskih programa realizuje i programe obrazovanja tokom čitavog života i da uslove, postupak i način realizovanja tih programa bliže uredi svojim opštim aktima.

Glavom IV Nacrta zakona je propisano ko može biti osnivač visokoškolske ustanove, postupak podnošenja zahtjeva za rad i postupak izdavanja dozvole za rad, upis u Registar visokoškolskih ustanova, promjena naziva, sjedišta i statusa visokoškolske ustanove i ukidanje visokoškolske ustanove.

Postupak vanjskog vrednovanja visokoškolske ustanove u svrhu početne akreditacije sprovodi se u skladu sa Zakonom o obezbjeđenju kvaliteta u visokom obrazovanju Republike Srpske kojim se uređuje obezbjeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju, postupci početne akreditacije, akreditacije, tematskog vrednovanja i vanjske nezavisne periodične procjene unutrašnjeg sistema obezbjeđenja kvaliteta. S ciljem sprečavanja pravnog vakuuma, do usvajanja zakona kojim se reguliše oblast obezbjeđenja kvaliteta u visokom obrazovanju Republike primjenjivaće se odredbe iz ranije važećeg Zakona o visokom obrazovanju.

Visokoškolska ustanova može početi sa obavljanjem djelatnosti po dobijanju dozvole za rad i upisom u Registar visokoškolskih ustanova od strane Ministarstva.

U postupku izdavanja dozvole za rad visokoškolske ustanove čiji osnivač nije Republika Srpska dužne su da, pored dokumentacije propisane u članu 35. Zakona kojom se dokazuje ispunjenost uslova za pokretanje procedure za početnu akreditaciju, dostave i dokaz o finansijskom obezbjeđenju zatečenim studentima za nastavak školovanja u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove, odnosno o bankarskoj garanciji čija je visina utvrđena u iznosu od 50% školarine po svakom studentu i sporazum o preuzimanju studenata sa drugom akreditovanom visokoškolskom ustanovom.

U cilju sprečavanja zloupotreba naziva ustanova koje obavljaju djelatnost visokog obrazovanja, Nacrtom zakona predviđeno je da visokoškolske ustanove u pravnom prometu mogu koristiti samo naziv koji imaju u dozvoli za rad koja je izdata u skladu sa ovim zakonom.

Statut je osnovni opšti akt visokoškolske ustanove kojim se detaljnije uređuje unutrašnja organizacija, status članica univerziteta, prava upravljanja, zastupanje i predstavljanje, akademska i finansijska ovlašćenja i obaveze, evidencije, studijski programi, organizovanje nastavnog i administrativnog osoblja visokoškolske ustanove i organizacija, obavljanje naučnoistraživačkog, stručnog i umjetničkog rada visokoškolske ustanove i osigurava osoblju i studentima slobodu govora i okupljanja.

Statut usvaja senat visokoškolske ustanove, uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora i saglasnost Ministarstva.

Glavom V – Organizacija visokoškolske ustanove (čl. 47–66) uređeni su organi visokoškolske ustanove.

Članice univerziteta su: fakulteti, umjetničke akademije i naučnoistraživački instituti i nemaju svojstvo pravnog lica.

Nacrtom zakona promoviše se jedinstvo nastave, naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada i inovativne djelatnosti. Sa ciljem komercijalizacije rezultata istraživanja, visokoškolska ustanova može osnovati naučne institute, inovacione centre, centre izvrsnosti, centre za transfer tehnologija, poslovno-tehnološke inkubatore, naučnotehnološke parkove, privredna društva i druge organizacione oblike za obavljanje inovacione djelatnosti.

Organ upravljanja visokoškolske ustanove je upravni odbor koji, pored poslova utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove, snosi odgovornost za poslovanje.

Nacrt zakona uvodi novinu u strukturi upravnog odbora javnog univerziteta koji ima 11 članova i čine ga četiri predstavnika akademskog i jedan predstavnik administrativnog osoblja, jedan predstavnik studenata, dva predstavnika privrednika i tri predstavnika osnivača.

Broj članova i sastav upravnog odbora univerziteta čiji osnivač nije Republika, uređuje se osnivačkim aktom visokoškolske ustanove.

Upravni odbor javne visoke škole i privatne visoke škole ima najmanje sedam, a najviše 11 članova i čine ga predstavnici akademskog i administrativnog osoblja, studenata, privrede i osnivača.

Senat je najviše akademsko tijelo visokoškolske ustanove i odlučuje o svim akademskim pitanjima. Senat univerziteta čine rektor, prorektori, dekani fakulteta, direktori instituta i najmanje 15% članova iz reda redovnih studenata koji su prvi put upisali godinu studija (u pravilu studenti sa svih ciklusa studija) i koji imaju pravo da učestvuju u radu i odlučuju o pitanjima osiguranja kvaliteta nastave, izmjeni studijskih programa, analizi efikasnosti studiranja i utvrđivanja ECTS bodova. Sastav, postupak izbora i način rada senata utvrđuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Univerzitetom rukovodi rektor, a visokom školom direktor, koji upravnom odboru snose odgovornost za akademska i pitanja poslovanja, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Stručni organ fakulteta, odnosno umjetničke akademije je naučno-nastavno vijeće, odnosno umjetničko-nastavno vijeće koji čine nastavnici, saradnici i predstavnici studenata u skladu sa statutom univerziteta.

Fakultetom ili umjetničkom akademijom rukovodi dekan, kojeg imenuje i razrješava rektor, na prijedlog vijeća članice univerziteta po proceduri utvrđenoj statutom. Za dekana može biti imenovan nastavnik u naučno-nastavnom zvanju vanrednog ili redovnog profesora, sa punim radnim vremenom na tom univerzitetu i koji je član vijeća te članice univerziteta. Mandat dekana traje četiri godine sa mogućnošću još jednog izbora. Novina koja se uvodi Nacrtom zakona je da se uslovi za izbor i nadležnosti prodekana detaljnije utvrđuju statutom univerziteta, odnosno članice univerziteta i da se mandat prodekana završava istovremeno sa mandatom dekana.

Naučnoistraživačkim institutom rukovodi direktor kojeg imenuje i razrješava rektor, na prijedlog naučnog vijeća instituta, po proceduri utvrđenoj statutom univerziteta.

Visokoškolska ustanova može statutom propisati funkciju i poslove finansijskog direktora.

Organ rukovođenja ne može biti lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo ili teže povrede kodeksa akademskog integriteta.

Glavom VI – Studenti (čl. 67–79) uređena je materija koja se odnosi na status studenata, kako na sticanje i prestanak tog statusa, tako i na pravila studiranja.

Visokoškolska ustanova utvrđuje kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis na studije. Rang-lista prijavljenih kandidata za upis na studije prvog ciklusa studija sačinjava se na osnovu opšteg uspjeha postignutog u prethodnom obrazovanju i rezultata postignutih na prijemnom ispitu ili rezultata postignutih na ispitu za provjeru sklonosti i sposobnosti. Visokoškolska ustanova može utvrditi i posebne kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata.

Status studenta stiče se upisom na akreditovani studijski program koji organizuje i izvodi visokoškolska ustanova.

Prijedlog plana upisa studenata uz obrazloženu procjenu potrebnih finansijskih sredstava za izvođenje studijskog programa visokoškolske ustanove dostavljaju Ministarstvu najkasnije do 31. januara za narednu akademsku godinu.

Broj studenata koji se upisuje na studijske programe utvrđuje Ministarstvo u skladu sa Mrežom visokoškolskih ustanova i potrebama tržišta rada. Vlada donosi odluku o broju studenata za upis u prvu godinu studija na javnim visokoškolskim ustanovama koji se finansiraju iz budžeta pri čemu taj broj ne može biti veći od broja utvrđenog dozvolom za rad.

Visokoškolska ustanova dužna je da u skladu sa svojim opštim aktima, na odgovarajući način, tačno i blagovremeno informiše studente o pravilima studiranja, o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, ciljevima, metodama i sadržajima nastave, sadržajima, kriterijumima i mjerilima ispitivanja, načinu obezbjeđenja javnosti na ispitu.

Mirovanje prava i obaveza studenata se odobrava na zahtjev studenta u slučaju teže bolesti, boravka na stručnoj praksi koja nije dio nastavnog procesa, održavanja trudnoće, njege djeteta do navršениh godinu dana, vršenja rukovodnih funkcija u studentskom predstavničkom tijelu i drugim slučajevima predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Svi oblici provjere znanja studenta su javni a student ima pravo da nadležnom organu podnese prigovor na dobijenu ocjenu ako smatra da ispit nije obavljen u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast ili ako nije zadovoljan dobijenom ocjenom

Obaveza studenta čije se studije finansiraju iz budžeta je da u toku svake akademske godine, u okviru upisanog studijskog programa, ostvari 45 ECTS bodova, čime ostvaruje pravo da se u narednoj školskoj godini finansira iz budžeta ako se rangira u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta.

Status redovnog studenta traje najduže u dvostrukom broju akademskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa.

Studentski smještaj, ishrana, organizovanje vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast studentskog standarda.

Glavom VII – Akademsko osoblje (čl. 80–105)

Novina u Nacrtu zakona su pooštreni kriterijumi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna i saradnička zvanja u nastavnom i naučno-istraživačkom radu i u umjetničko-nastavna i saradnička zvanja u nastavnom i umjetničkom radu.

Nastavu stranih jezika na nematičnom studijskom programu i nastavu vještina može izvoditi i nastavnik stranog jezika, odnosno vještina koji pored opštih uslova ima objavljena najmanje dva stručna ili naučna rada u kategorisanim naučnim ili stručnim časopisima ili zbornicima sa recenzijom

U svrhu primjene uslova za izbore u zvanje iz člana 81. do člana 83. ovog zakona, kategorizaciju „istaknutih naučnih časopisa međunarodnog značaja“, „naučnih časopisa međunarodnog značaja“, „naučnih časopisa nacionalnog značaja“, „naučnog skupa međunarodnog značaja“, umjetničkih „reprezentativnih referenci“ i umjetničkih „kategorija“ predlaže Savjet vodeći računa o specifičnostima naučnih/umjetničkih polja i naučnih/umjetničkih oblasti u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona u skladu sa primjerima iz zemalja regiona, prevashodno Srbije.

Novina Nacrta zakona je plan izbora u zvanje kojom visokoškolska ustanova sačinjava godišnji plan izbora u zvanja na osnovu prijedloga lista odgovornih nastavnika, najkasnije šest mjeseci prije početka akademske godine. Za odgovorne nastavnike i saradnike na univerzitetu predlažu se nastavnici i saradnici koji imaju izbor u odgovarajuće zvanje u skladu zakonom. U prijedlogu liste odgovornih nastavnika i saradnika za svakog nastavnika i saradnika obavezno se navodi trajanje izbornog perioda. Na osnovu godišnjeg plana iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova raspisuje konkurse za izbor u zvanja najkasnije pet mjeseci prije početka akademske godine. Visokoškolska ustanova dužna je da sprovede procedure izbora u zvanja u roku od šest mjeseci od dana raspisivanja konkursa.

Postupak, rokovi i druga pitanja od značaja za izbor u zvanja propisuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Nastavniku prestaje radni odnos na visokoškolskoj ustanovi na kraju akademske godine u kojoj je navršio 68 godina života. Izuzetno nastavnik može biti ugovorno angažovan u nastavi do godinu dana, na prijedlog senata visokoškolske ustanove, ukoliko po prethodno raspisanom konkursu nije izabran odgovarajući kandidat, sa mogućnošću produženja do 70 godina života po istoj proceduri. Lice penzionisano u skladu sa propisima Federacije BiH, Brčko Distrikta BiH ili druge države ne može izvoditi nastavu na visokoškolskim ustanovama u Republici.

Penzionisani nastavnici u zvanju redovnog profesora iz st. 1. i 2. ovog člana mogu biti članovi komisija za odbranu završnog rada drugog ciklusa i doktorske disertacije do navršene 75. godine.

Glava VIII – Tijela u oblasti visokog obrazovanja (čl. 106. i 107)

Rektorska konferencija utvrđuje i zastupa zajedničke interese univerziteta Republici. Punopravni članovi Rektorske konferencije su rektori akreditovanih univerziteta u Republici.

Konferencija visokih škola utvrđuje i zastupa zajedničke interese visokih škola u Republici. Punopravni članovi Konferencije visokih škola su direktori akreditovanih visokih škola u Republici.

Rad Rektorske konferencije i Konferencije visokih škola se finansira iz vlastitih prihoda njihovih članova.

Glava IX – Priznavanje stranih visokoškolskih isparava i vrednovanje stranih studijskih programa (čl. 108–111) propisan je postupak priznavanja stranih visokoškolskih isparava u svrhu zapošljavanja i u svrhu nastavka obrazovanja te vrednovanje stranih studijskih programa koje predstavlja sastavni dio postupka priznavanja. Umjesto dosadašnje Komisije za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja predlaže se osnivanje unutrašnje organizacione jedinice u Agenciji za visoko obrazovanje Republike Srpske po uzoru na Srbiju i druge zemlje u regionu.

Agencija uspostavlja Centar za informisanje i priznavanje stranih visokoškolskih isprava u Republici Srpskoj kao svoj organizacioni dio.

Glavom X – Evidencija i javne isprave (čl. 112–118) propisana je obaveza visokoškolskih ustanova da vodi matičnu knjigu, evidenciju o izdatim javnim ispravama i evidenciju o ispitima, te obaveza ministra da donese Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije koju vodi visokoškolska ustanova.

Ministarstvo kroz jedinstveni informacioni sistem prikuplja sveobuhvatne i standardizovane podatke o visokom obrazovanju. Ministar donosi Pravilnik o načinu prikupljanja i obradi informacija, pohranjivanju i ostalim procedurama važnim za rad JIS-a. Član 114. odnosi se na javne isprave koje izdaje visokoškolska ustanova, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i statutom.

Diplomu o stečenom visokom obrazovanju, dodatak diplomi i uvjerenje o stečenom zvanju poništava visokoškolska ustanova: ukoliko je potpisana od neovlašćenog lica, ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na način i po postupku utvrđenim zakonom i studijskim programom, ako imalac diplome nije ispunjavao uslove za upis na studije prvog, drugog ili trećeg ciklusa studija, odnosno nije ispunjavao uslove za sticanje odgovarajućeg akademskog ili naučnog naziva, kao i ako završni rad, magistarski rad, odnosno doktorska disertacija nisu rezultat samostalnog rada studenta.

Glava XI – Etika (čl. 119–121)

Novina u Nacrtu zakona je uvođenje definicije akademske čestitosti, definicije akademskog plagijata i uvođenje postupka utvrđivanja plagijata od strane visokoškolske ustanove. Licu koje je tokom akademske karijere pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo protiv polne slobode, falsifikovanje javne isprave, primanja mita ili bilo kojeg drugog krivičnog djela sa izrečenom sankcijom zatvorske kazne visokoškolska ustanova je dužna da oduzme status zaposlenog lica.

Glava XII – Finansiranje javnih visokoškolskih ustanova (čl. 122–126)

Novina u Nacrtu zakona odnosi se i na školarine. Prva izmjena odnosi se na samu definiciju školarine kao iznosa novčanih sredstava, koje mogu biti vrednosno različite, u zavisnosti od vrste školarine, načina njenog utvrđivanja i izvora iz kojeg se školarina plaća. U tom smislu, školarine čiju visinu propisuje, na prijedlog visokoškolskih ustanova koji dostavljaju Ministarstvu najkasnije do 31. marta tekuće godine za narednu akademsku godinu, Vlada

Republike Srpske, odnose se na iznose novčanih sredstava kojim redovni student prvog i drugog ciklusa studija koji je u prvu godinu studija upisan u skladu sa brojem studenata definisanim odlukom Vlade Republike Srpske, ako obnavlja godinu. Ostale vrste školarina određuje visokoškolska ustanova. Druga prednost rješenja u Nacrtu zakona, a koja se odnose na školarine, jesu oslobađanja od plaćanja školarina za sve studente prvog i drugog ciklusa studija koji prvu godinu studija upisuju u skladu sa brojem studenata definisanim odlukom Vlade Republike Srpske. Ove školarine se finansiraju iz budžeta Republike Srpske, kako visokoškolske ustanove ne bi podnijele teret gubitka dijela dosadašnjih sopstvenih prihoda po tom osnovu. Status studenta koji je oslobođen plaćanja školarine zadržavaju redovni studenti koji prvi put upisuju svaku narednu godinu na prvom i drugom ciklusu studija i redovni studenti koji prvi put obnavljaju završnu godinu studija prvog ciklusa studija.

Pravo na oslobađanje od plaćanja školarine student može koristiti samo na jednom studijskom programu, na istom nivou studija, na javnim visokoškolskim ustanovama. Student koji prekine školovanje u toku prve godine studija u kojoj je koristio to pravo dužan je prije ispisa platiti iznos školarine za tu godinu.

Redovni studenti prvog i drugog ciklusa studija koji nisu upisani u prvu godinu studija u skladu sa odlukom Vlade Republike Srpske o broju upisanih studenata, ne mogu koristiti benefite oslobađanja od školarine. Izuzetno, na prijedlog vijeća članice univerziteta, takvi studenti mogu koristiti pravo na oslobađanje od plaćanja školarine od treće godine prvog ciklusa studija, ako nisu obnavljali prethodne godine studija i imaju prosječnu ocjenu iznad 8,0, čime se studenti podstiču na kvalitetnije rezultate u toku školovanja.

Jedna od novina koja se uvodi Nacrtom zakona je da će Ministarstvo obezbijediti podsticajna sredstva redovnim studentima starosti do 35 godina, ako prvi put upisuju godinu na trećem ciklusu studija i redovnim studentima prvog ciklusa studija, ako u roku završe studije, o čemu će ministar donijeti Pravilnik o posebnim podsticajima.

Navedena rješenja u oblasti finansiranja zasnovana su na strateškom opredjeljenju Vlade Republike Srpske u vezi sa reformom visokog obrazovanja, sa ciljem finansijskog rasterećenja (oslobađanja od plaćanja školarine) značajno većeg broja studenata na javnim visokoškolskim ustanovama, skraćanja prosječnog broja godina studiranja posebnim podsticajima za redovnost školovanja i povećanja naučnoistraživačke baze posebnim podsticajima za studente trećeg ciklusa studija. Istovremeno, sve navedene mjere i rješenja podstiču i visokoškolske ustanove da usklade studijske programe, prilagode se stanju i potrebama tržišta Republike Srpske i unaprijede nastavno-naučne procese, sa ciljem društvene opravdanosti svog djelovanja.

Glavom XIII – Finansiranje privatnih visokoškolskih ustanova (čl. 127. i 128)

Propisano je da sredstva za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na privatnim visokoškolskim ustanovama obezbjeđuje osnivač koji njima samostalno raspolaže i koristi ih za unapređenje djelatnosti visokog obrazovanja. Na privatnim visokoškolskim ustanovama student učestvuje u finansiranju ukupnih troškova studija.

Glavom XIV – Nadzor i kaznene odredbe (čl. 129–132) propisano je da upravni nadzor nad radom visokoškolskih ustanova i zakonitošću akata donesenih od strane visokoškolskih ustanova, na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, a inspekcijski nadzor Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske, putem prosvjetne inspekcije.

Glavom XV – Prelazne i završne odredbe (čl. 133–151) u kojima je propisan rok u kojem je potrebno donijeti odluku o formiranju Savjeta i mreže visokoškolskih ustanova, prava studenata upisanih u skladu sa ranije važećim Zakonom, prava lica koja su do stupanja na snagu ovog zakona ispunili uslove za sticanje zvanja doktora nauka, rok za donošenje podzakonskih akata u skladu sa ovim zakonom, prestanak važenja dosadašnjih propisa, kao i stupanje na snagu ovog zakona.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u sprovedeni proces metodologije kratke procjene uticaja propisa na Nacrt zakona o visokom obrazovanju, Ministarstvo privrede i preduzetništva, u Mišljenju broj: 18.06-020-3791/19 od 6. novembra 2019. godine, konstatuje:

- Da je Nacrt zakona usklađen sa Strategijom obrazovanja Republike Srpske (2016-2021) i planiran programima rada Vlade i Narodne skupštine Republike Srpske,
- Da je obrađivač pravilno analizirao postojeće stanje i definisao problem u Obrascu o sprovođenju skraćenog PUP-a u pripremi i izradi nacrt/prijedloga propisa, te da je problem sastavni dio „Razloga za donošenje ili izmjenu i/ili dopunu zakona“,
- Da je obrađivač pravilno definisao ciljeve koji se žele postići donošenjem zakona.

U pogledu procesa konsultacija, obrađivač navodi da je Prednacrt zakona o visokom obrazovanju dostavljen javnim visokoškolskim ustanovama u Republici Srpskoj, Uniji studenata Republike Srpske, Sindikatu obrazovanja, Savjetu za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta i ostalim zainteresovanim subjektima te ih pozvalo da daju svoje prijedloge i sugestije. Takođe, održano je više sastanaka sa rukovodstvom visokoškolskih ustanova, dekanima i zainteresovanim pojedincima.

Opravdane sugestije i prijedlozi su uzeti u razmatranje i ugrađeni u tekst Nacrta zakona.

Kod utvrđivanja opcija za rješenje problema, obrađivač je naveo da je donošenje novog zakona jedina opcija za rješavanje problema i postizanje ciljeva.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, obrađivač navodi da sprovođenje ovog zakona neće imati direktan uticaj na poslovno okruženje, ali se očekuje pozitivan indirektan uticaj, jer će osigurati podizanje kvaliteta buduće radne snage, te se očekuje pozitivan uticaj na investicioni ciklus i na ekonomski rast u nekom budućem periodu.

Što se tiče uticaja na javne budžete, obrađivač navodi da je za sprovođenje ovog zakona potrebno obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske za iduću fiskalnu godinu u iznosu od 2.400.000 KM.

U vezi sa socijalnim uticajima, obrađivač navodi da će Nacrt zakona pozitivno uticati na unapređenje rada visokoškolskih ustanova kroz pružanje kvalitetnijih usluga studentima, čime će podići kvalitet nastave i time obezbijediti kvalitetniji kadar za tržište rada.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač navodi da Nacrt zakona nema uticaja na životnu sredinu.

Kada je u pitanju odgovornost za primjenu propisa, obrađivač je naveo da će nadzor nad primjenom ovog zakona vršiti Ministarstvo za naučnotehnoški razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo.

Kada je u pitanju uticaj zakona na uvođenje, izmjenu i ukidanje formalnosti, obrađivač navodi da Nacrt zakona predviđa izmjene formalnosti i to: izdavanje dozvole za rad visokoškolskoj ustanovi, na osnovu koje se ista upisuje u Registar visokoškolskih ustanova, koje su pojednostavile postojeće formalnosti u smislu da su objedinile dvije formalnosti u jednu (rješenje i izdavanje dozvole za rad i upis u registar).

Ovaj Nacrt zakona utvrđuje obavezu usklađivanja podzakonskih akata koji detaljnije uređuju postupke i procedure za izdavanje formalnosti.

Ministarstvo privrede i preduzetništva je utvrdilo da je obrađivač, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupilo u skladu s metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

Sugeriše se obrađivaču da postupi u skladu sa tačkom XV Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa, s obzirom da je potrebno izvršiti usklađivanje podzakonskih akata sa ovim novim zakonom u roku od godinu dana.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjernicama za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), Ministarstvo za naučnotehnološki razvoj, visoko obrazovanje i informaciono društvo Prednacrt zakona o visokom obrazovanju dostavilo je javnim visokoškolskim ustanovama u Republici Srpskoj, Uniji studenata Republike Srpske, Sindikatu obrazovanja, Savjetu za razvoj visokog obrazovanja i ostalim zainteresovanim subjektima na uvid, te ih pozvalo da u kratkom roku dostave svoje prijedloge na Prednacrt zakona o visokom obrazovanju.

U skladu sa tačkom 9. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona napominjemo da je ovo zakon koji je od posebnog značaja za javnost.

Primjedbe, prijedlozi i sugestije zainteresovanih organa i pojedinaca, dostavljene na ponuđeni Prednacrt zakona su analizirane. Sve korisne i svrsishodne sugestije koje su unaprijedile tekst zakona ugrađene su u tekst Nacrta zakona.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za realizaciju ovog zakona potrebno je obezbijediti dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srpske, u iznosu od 2.400.000 KM.